

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 2 JULI 1930

No. 757

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welleren Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementenprijs voor het weekblad franco p.p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

1 JULI 1930.

Op de geldmarkt is de toestand nog steeds onveranderd. Ondanks de halfjaarswisseling zijn gelden nog steeds overvloedig; call geld noteerde 1 pCt. De iets vastere stemming voor bank-accepten is aanvankelijk blijven aanhouden. De noteering is weder langzaam opgelopen tot 2 à 2¹/₁₆ pCt., omdat geldgevers blijkbaar wilden profiteeren van een eventueel te verwachten stijging met den ultimo. Daar echter een aantrekken van de geldkoersen uitbleef, zijn geldgevers er tenslotte maar toe overgegaan materieel op te nemen, wat tengevolge had, dat de noteering tot 1¹³/₁₆—1½ pCt. daalde. Prolongatie: 2—2½—1½—2½—2 pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank blijkt de post binnenlandsche wissels met f 1 miljoen te zijn teruggelopen. De beleeningen vertoonen een vermeerdering van f 21,8 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef weder zoo goed als onveranderd. De zilvervoorraad verminderde met f 400.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans stegen resp. met f 100.000 en f 2½ miljoen.

De biljettencirculatie geeft een vermeerdering van f 52,3 miljoen te zien. Het tegoed van het Rijk verminderde met f 3,8 miljoen, terwijl de rekening-courant-saldi van anderen met f 26,3 miljoen terugliepen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 9,5 mil-

lioen minder dan verleden week. Het dekkingspercentage is ruim 52.

* * *

Op de wisselmarkt had aanvankelijk een flauwe stemming de overhand. Op den morgen van den laatsten dag trad echter een plotselinge hausse in, die weder spoedig voor een algemeene daling van de koersen plaats maakte. Ponden liepen van 12.09⁵/₁₆ op 12.09 terug om na weder 12.09⁵/₁₆ te zijn geweest op 12.09¹/₁₆ te sluiten.

Dollars kwamen van 2.4889 op 2.4872, doch sloten weder op 2.4878. De Dollarpottering in Londen liep van 4.8586 op 4.8604 terug. Marken waren in het eerst beduidend flauwer, waarschijnlijk onder den invloed van de politieke gebeurtenissen in Duitschland; van 59.33½ liepen ze terug tot 59.25, om op den laatsten dag plotseling tot 59.32 te stijgen. Het slot was weder lager op 59.29½. Ponden stegen in Duitschland van 20.37½ tot 20.40½; slot 20.39. Fransche Franken schommelden slechts weinig; de noteering handhaafde zich rond de 9.77. Belga's: 34.72½. De Zwitsersche Francs noteerden aanvankelijk ca. 48.23, tot zij Zaterdag onverwachts op 48.19½ terugliepen; slot 48.21. Met den Peseta blijft het slecht gaan; de koers loopt steeds verder terug en kwam van 28.97½ op 27.70. Ook den Argentijnschen Peso gaat het niet voor den wind; van 92 daalde de noteering tot 88½. Rio bleef onveranderd ca. 28. Canada 2.48½.

De één- en driemaands marges voor Ponden waren tenslotte: 5½—½, 1—¹⁵/₁₆, voor Dollars 7—5 en 14—12, voor Marken 3½—3 en 7½—7, alles disagio.

LONDEN, 30 JUNI 1930.

De geldmarkt maakte verleden week de noodige voorbereidingen voor het einde van het halfjaar door dagelijks aanzienlijke bedragen van de Bank van Engeland te leenen. Het namiddag geld was dientengevolge sterk aangeboden tegen lage koersen (1½—2 pCt.), voor geld tot begin Juli werd 2¼—3½ pCt. betaald.

Verwacht wordt, dat de geldmarkt begin Juli zeer ruim zal zijn. Dit gekoppeld aan eenige vraag naar wissels voor contant en voor levering begin Juli tot lagere prijzen maakte disconto zeer zwak, zoodat de noteering op 2¼ en een fractie daaronder eindigde. De regering slaagde er dan ook in om de schatkistpromessen tegen pl.m. 2⁵/₃₂ pCt. te plaatsen.

HET WETSONTWERP TOT HEFFING VAN EEN COMPENSEEREND INVOERRECHT OP SOMMIGE SOORTEN SUIKER.

Is dit wetje, waarbij wordt voorgesteld voortaan van consumptiesuiker een invoerrecht van *f* 2.40 per 100 KG. te heffen, van technisch-fiscalen aard? Sommige zinsneden in de Memorie van Toelichting zouden het kunnen doen veronderstellen.

Zoo vinden wij als argumenten opgesomd, dat het invoerrecht op geraffineerd buitenlandsch zout *f* 4 per 100 KG. bedraagt, of *f* 1 per 100 KG. meer dan de belasting op hier te lande geraffineerd zout. Het invoerrecht op bier is *f* 12 per HL.; de accijns *f* 7.50. Soortgelijke verschillen worden vermeld voor sigaren, rooktabak, sigaretten, gedistilleerd, enz. Voor de suiker is tot dusver dit beginsel niet gehuldigd.

Ook de uitdrukkelijke verzekering in de Mem. v. Toel., dat de voorgestelde regeling geheel ligt buiten het terrein van de in het voorjaar te Genève geteekende Handelsconventie, en dat het hier „de toepassing geldt van een beginsel van fiscale wetgeving, dat sinds lang als zoodanig werd erkend en slechts bij de suiker tot dusver niet geldend werd gemaakt”, zou aan een zuiver fiscaal maatregel kunnen doen denken.

Met deze opvatting is echter ten eenen male onvereinigbaar de groote spoed, waarmede dit ontwerp onder drang van de Regeering nog vóór het recès der Tweede Kamer wordt behandeld.

Ook de considerans der wet wijst in andere richting. Daar wordt gesproken van compensatie van de bezwaren van den huidige toestand voor de hier te lande uitgeoefende *suikerindustrie*.

Het is echter aan geen redelijken twijfel onderhevig, dat het werkelijke doel van het op 16 Juni jl. ingediende ontwerp is: steun te verleenen aan een deel der landbouwers, nl. aan de *verbouwers van suikerbieten*. Een z.g. technische herziening der Tariefwet is het middel, dat thans wordt gebezigd om dit doel te bereiken. De aanhef der Mem. v. Toel. laat m.i. op dit stuk geen twijfel.

„De toestand van crisis, waarin ook hier te lande de land- en tuinbouwbedrijven verkeerden, heeft den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw aanleiding gegeven in de maand Mei van dit jaar een Commissie te benoemen, welke tot opdracht heeft gekregen de Regeering van advies te dienen omtrent de vraag, of, en zoo ja, welke maatregelen met het oog op den oogenblikkelijken toestand van land- en tuinbouw waren te treffen.

Deze Commissie heeft in de allereerste plaats haar aandacht gewijd aan het suikervraagstuk.

Blijkens haar aan voornoemden Minister gericht brief van 23 Mei jl. is de Commissie ten aanzien van dit vraagstuk van oordeel, dat een eind behoort gemaakt te worden aan de achterstelling, welke de Nederlandsche suiker tot dusver hier te lande ondervindt in vergelijking met bijna alle andere aan accijns onderworpen goederen.”

In de gegeven omstandigheden acht de Regeering geen reden aanwezig den bestaanden toestand, waarbij suiker vrij van invoerrecht kan worden geïmporteerd, te handhaven. In overeenstemming met het advies van bovengenoemde Commissie heeft zij thans voorgesteld — met spoed — op witte suiker een invoerrecht van *f* 2.40 per 100 KG. te gaan heffen. Het recht zal uitsluitend van consumptiesuiker en niet van ruwe suiker worden geheven, om den aanvoer van ruwe rietsuiker en het raffinadeursbedrijf niet te belemmeren.

Voorts zijn er verschillende fabrikanten, die suiker bezigen als grondstof voor de bereiding van voor export bestemde suikerhoudende goederen (gecondenseerde melk, chocolade, biscuits, jams, e.d.). Voor zoover voor dergelijke suiker invoerrecht is betaald, zal dit — volgens art. 5 van het Ontwerp — bij uitvoer teruggegeven worden.

De voorgestelde maatregel wordt nergens als tijdelijk aangekondigd; hij is blijkbaar bedoeld als blijvend steun voor de suikerbietenenteelt. Slechts naar

INHOUD.

Blz.

HET WETSONTWERP TOT HEFFING VAN EEN COMPENSEEREND INVOERRECHT OP SOMMIGE SOORTEN SUIKER door <i>Prof. Dr. G. Minderhoud</i>	594	
Invoerrechten op tarwe? door <i>Jan Schilthuis</i>	596	
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:		
Een economisch programma door <i>Dr. Hans Luther</i>	597	
De economische en financieele politiek van Duitschland door <i>Dr. Carl Krämer</i>	599	
AANTEKENINGEN:		
De geldmarkt in Juni	601	
Het prijsverloop van groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1930 I	602	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	607	
Conjunctuurgegevens betreffende Duitschland	608	
BOEKAANKONDIGINGEN:		
La Paix de Versailles VI: Régime des ports, voies d'eau et voies ferrées, bespr. door <i>Mr. J. Zaayer</i>	609	
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN..... 609—616		
Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswezen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

deze functie zal het Wetsontwerp hieronder dan ook worden beoordeeld.

* * *

Het is zeker opmerkelijk, dat één Commissie (onder voorzitterschap van Dr. Lovink) op 28 Mei aan één der Ministers een voorstel doet tot wijziging der Tariefwet en dat reeds op 16 Juni het Wetsontwerp, waarvan de Mem. v. Toel. is onderteekend door 4 Ministers (Financiën, Binnenl. Zaken en Landb., Buitenl. Zaken en Arbeid, Handel en Nijv.) door de Koningin aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Deze snelheid doet denken aan den spoed, welke in Aug. 1914 in Den Haag mogelijk bleek; tenzij de veronderstelling juist is, dat de interdepartementale commissie van hoofdamttenaren, die reeds een paar jaar over maatregelen tot steun aan de suikerbietenenteelt studeert, over dit compenseerend invoerrecht reeds vóór 28 Mei tot overeenstemming was gekomen en dat de Regeering slechts — galant, dan wel uit tactische overwegingen — de Crisiscommissie als initiatiefneemster laat fungeren.

In hoeverre zal nu de suikerbietenenteelt steun van den voorgestelden maatregel ondervinden?

Bij afwezigheid van een invoerrecht kon de suikerprijs in ons land tot dusver niet stijgen boven den wereldprijs — afgezien van vracht- en andere onkosten bij import — aangezien de hier benodigde suiker anders door het buitenland zou worden geleverd.

Onze productie van bietsuiker is niet onbelangrijk grooter dan de binnenlandsche consumptie. Zelfs al zou men er voortaan door samenwerking van alle suikerfabrieken en raffinaderijen in slagen *het volle* bedrag van het thans beoogde invoerrecht van *f* 2.40 per 100 KG. suiker te brengen ten laste van den consument en al zouden alle suikerfabrieken — de coöperatieve, zoowel als de, in de Centrale Suiker Maatschappij geconcentreerde, niet-coöperatieve — *het geheele* voordeel aan den bietenproducent ten goede willen doen komen (iets wat zeker, vooral op den duur, in hooge mate twijfelachtig is), dan nog zal de boer de suiker, die hij in zijn bieten levert, slechts met *f* 2.40 per 100 KG. duurder betaald kunnen krijgen, indien de cultuur van suikerbieten hier zoover wordt ingekrompen, dat wij voortaan geen overschot van suiker meer hebben. Immers voor het deel der suiker dat moet worden geëxporteerd (in de periode 1923/1928 ruim 20 pCt. der productie) zal van de ahangige tariefwijziging geen prijsverhoging het gevolg kunnen zijn.

Aangezien 1000 KG. bieten ongeveer 140 KG. suiker leveren en de binnenlandsche consumptie aan ongeveer 80 pCt. der productie, zooals die in 1923/28 was, voldoende heeft, zal de steun *maximaal* $\frac{2}{10} \times 140 \times 2.4$ cent of *f* 2.69 per 1000 KG. bieten kunnen bedragen. Hierbij zijn de bieten, die als zoodanig werden geëxporteerd, dan nog buiten beschouwing gelaten.

Het heeft weinig zin te trachten een raming te maken van den invloed van uitbreiding of inkrimping der teelt op de productiekosten der fabrieken, of veronderstellingen te opperen over wat in de toekomst aan de volledige samenwerking der fabrieken en raffinaderijen zal ontbreken, dan wel over het deel van den verhoogden suikerprijs, dat aan de verschillende categorieën van telers ten goede zal komen.

Men kan een en ander niet doen zonder zich te beugen in tal van speculatieve beschouwingen; slechts de toekomst zal het effect leeren kennen.

Dat niemand met zekerheid kan zeggen hoe groot het effect van den beoogden maatregel zal zijn, omdat slechts het theoretisch te bereiken maximum kan worden becijferd, is één der bezwaren van het Ontwerp.

Dat de boeren, die dit jaar voor vaste prijzen gecontracteerd hebben, er voorloopig niet van zullen profiteren, is minder erg. De fabrieken, die tegen vaste prijzen hebben moeten contracteeren, hebben, om voldoende grondstof te kunnen krijgen, dit voorjaar, evenals in 1929, den prijs der bieten aanmerkelijk hooger moeten bepalen dan de toenmalige suikerprijzen toelieten, terwijl sedertdien de suikermarkt nog beduidend teruggelopen is.

Dat deze fabrieken voor dit jaar het voordeel van den maatregel geheel voor zichzelf houden, is niet zoo heel erg; dat echter aangaande de toekomst op dit stuk niet de minste zekerheid bestaat, is wel bedenkelijk.

* * *

Het initiatief-ontwerp, dat het lid der Tweede Kamer, v. d. Heuvel, het vorig voorjaar indiende, was bedoeld als steun aan de bietentelers voor één jaar. Het beoogde het geven van een *productiepremie* uit de staatskas en had als grondslag voor dien steun een beter uitgangspunt dan het huidige regeringsontwerp. Van den Heuvel c.s. betoogden in een tijd, toen de suiker 13 à 14 gld. per 100 KG. kostte, dat deze prijs totaal onvoldoende was om den boeren een loonenden prijs voor de bieten te kunnen betalen. Zij verklaarden, dat dit slechts bij een suikerprijs van f 19 mogelijk zou zijn. Met het oog op de belangen van de schatkist wenschten zij echter den steun te doen ophouden, zoodra de suikerprijs f 17 zou bedragen. Zoo lang deze lager was, wilden zij f 1.50 premie uit de staatskas verlenen.

Hoe weinig gelukkig het denkbeeld ook was uitgewerkt, toch werd het door de Tweede Kamer aangenomen, terwijl ook de Eerste Kamer er zich zeer waarschijnlijk mee zou hebben vereenigd, ware het niet, dat vele leden van dit college overwegend bezwaar hadden tegen het feit, dat het ontwerp aan het initiatief van eenige leden der Tweede Kamer was ontsproten.

Thans, ruim een jaar later, durft men zelfs aan suikerprijzen van f 17 nauwelijks meer te denken; reeds geruimen tijd bevinden deze zich beneden f 10, terwijl op een spoedig herstel weinig kans schijnt te bestaan. Zelfs met den invloed, dien het Wetsontwerp na aanneming, maximaal zou kunnen uitoefenen, komt de suikerprijs nog niet op een niveau, waarop de Tweede Kamer verleden jaar staatssteun geraden achtte.

Dat de door v. d. Heuvel c.s. gevreesde teruggang van de bietenteelt inmiddels niet heeft plaats gevonden, doch dat dit jaar zelfs ruim 57.000 HA. bieten te velde staan tegenover 55.000 HA. in 1929 (en ruim 67.000 HA. gemiddeld in de periode 1923/28) is louter een gevolg van het feit, dat de prijzen van de meeste andere akkerbouwgewassen nog veel sterker zijn gedaald dan de suikerprijzen.

Degenen, die in plaats van bieten, in 1929 meer aardappelen, uien of granen teelden, zijn er nog slechter aan toe geweest, dan zij, die zich aan de bieten hielden. Een bewijs, dat de bietenteelt geen steun be-

hoeft, mag uit de toeneming der teelt in 1930 derhalve niet worden afgeleid.

Er blijkt slechts uit, dat, wordt het beginsel van directen steun aan den landbouw onder de tegenwoordige benarde omstandigheden aanvaard, men zich niet tot de suikerbietenteelt zal kunnen beperken. Ik beschouw het thans aanhangige wetsontwerp dan ook slechts als de eerste van een reeks maatregelen, welke directen steun aan den landbouw beoogen.

Het is te betreuren, dat de Regeering in dezen niet met een volledig plan komt, aangezien het niet wel mogelijk is, zich over een onderdeel een oordeel te vormen, zonder het geheel te kennen.

G. MINDERHOUD.

Wageningen, 26 Juni 1930.

* * *

N a s c h r i f t. Nadat het bovenstaande reeds was geschreven en gezet, verscheen het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer.

Zooals te verwachten was, spreekt daaruit wel twijfel aangaande het karakter en over de gevolgen van het Ontwerp, dat er zoo eenvoudig en onschuldig uitziet.

De Heer *Colijn* heeft gebruik gemaakt van Art. 25 van het Reglement van Orde der Kamer en een uitvoerige schriftelijke nota ingediend, die aan het V. V. is toegevoegd.

Zijn bezwaren betreffen vooral het ook hierboven aangehaalde punt, dat hetgeen meer wordt geproduceerd dan ons eigen land noodig heeft, met verlies zal moeten worden geëxporteerd.

Geheel juist is dit niet, aangezien uitbreiding der teelt de productiekosten der fabrieken, welke gezamenlijke capaciteit veel grooter is dan voor de binnenlandsche behoefte noodig is, sterk zal doen dalen.

Colijn wenscht zoodanige beperking der teelt, dat wij geen overschot van suiker meer zullen hebben, waarbij hij evenwel uitgaat van een in 1930 betoeld areaal van 65.000 HA., terwijl dit volgens de Voorloopige cijfers der Directie van den Landbouw slechts ruim 57.000 HA. is.

In tegenstelling met *Colijn* acht ik in het wetje zelf een automatisch werkende rem tegen te ver gaande uitbreiding der teelt aanwezig. Overigens lijkt mij met C. — indien verderen steun noodig is — een teeltpremie voor een gelimiteerd oppervlak de juiste richting.

In de Memorie van Antwoord, welke nauwelijks twee dagen na het Voorloopig Verslag uitkwam, deelt de Regeering mede met eenige verwondering kennis te hebben genomen van de opmerkingen van den heer *Colijn*, omdat deze in zijn nota ook op de nadeelige gevolgen van „dumping” wijst.

De Regeering acht het niet onwaarschijnlijk, dat een productiepremie door het buitenland als „dumping” zou worden beschouwd en aanleiding zou kunnen geven tot represailles tegen onze suiker, of wel tegen exportartikelen, waarin veel suiker is verwerkt, bijv. tegen onze gecondenseerde melk.

Het komt mij voor, dat de Regeering al te spoedig spoken ziet. Onze gesuikerde gecondenseerde volle melk en ondermelk gaan voor het overgrote deel naar Groot-Brittannië, dat zijn eigen suikerbietenteelt door weergalooze subsidies aan de verbouwers kunstmatig in het leven heeft geroepen en in het leven houdt. Dat land zal zich tegenover ons zeker niet met recht op „dumping” kunnen beroepen, als wij een matige productiepremie zouden geven.

Overigens bevestigt de Mem. v. Antw. ons vermoeden, dat de Regeering het Suikerwetje op grond van de heerschende landbouwcrisis heeft ingediend. Die crisis is aanleiding, doch niet rechtvaardiging van den maatregel heet het dan verder slagvaardig.

G. M.

INVOERRECHTEN OP TARWE?

Reeds geruimen tijd heeft de ongunstige positie, waarin de landbouw tengevolge van de lage prijzen van een groot gedeelte zijner producten is geraakt, ertoe geleid, dat ook in Nederland de landbouwers bij de regering aankloppen om hulp. Verschillende maatregelen worden daartoe aan de hand gedaan, en daaronder bevindt zich een aantal van protectionistische aard. Reeds is gebleken, dat de regering ten aanzien der suiker tot steun van dien aard bereid is. Tevens echter schijnt er ernstig sprake te zijn van een invoerrecht op tarwe. Indien de geruchten, die daarover de ronde doen, juist mochten blijken en indien de regering dus binnenkort bij de Staten-Generaal een wetsontwerp ter invoering van zulk een invoerrecht mocht voorstellen, dan zou men zich daarover met recht ten zeerste mogen verbazen. De opbrengst van den Nederlandschen tarwe-oogst heeft van af 1923 gevarieerd van 124.000 tot 200.000 ton en bedroeg in die 7 jaren gemiddeld . . . . 158.000 ton

Gedurende de oogstjaren (1 Augustus tot 31 Juli), welke op elk dier oogsten zijn gevolgd¹⁾, werden er in Nederland ingevoerd van 563.000 tot 648.000 ton tarwe en wel gemiddeld 598.000 ton.

De uitvoer bedroeg gemiddeld ruim 9.000 ton, zoodat een invoersaldo overbleef van gemiddeld . . . . . 589.000 „

Bovendien bedroeg in die zelfde oogstjaren het invoersaldo van tarwebloem gemiddeld 123.000 ton, welke hoeveelheid het product is van ongeveer . . . . . 175.000 „ tarwe. Ter voldoening aan de Nederland-

sche behoefte aan tarwe was dus noodig 922.000 ton, welke hoeveelheid slechts verkregen kon worden door import van 759.000 ton of 4,8 maal de eigen productie. Slechts voor twee maanden van het jaar voorziet ons land dus in zijn eigen behoefte aan tarwe. Doel van een invoerrecht op tarwe zou niet anders kunnen zijn dan verhooging van den binnenlandschen prijs, omdat men immers wil trachten om den Nederlandschen landbouwer aan een hooger tarweprijs te helpen. Natuurlijk gaat dat samen met prijsverhoging voor de producten der tarwe, en dus in de allereerste plaats van het brood. Vóór men overgaat tot een daad, welke die consequentie met zich brengt, mag er wel aan worden gedacht, dat (de zoeven genoemde cijfers bewijzen het) verhooging door middel van een invoerrecht van den prijs der inlandsche tarwe slechts te verkrijgen is als ons volk voor een bijna vijf keer zoo groote hoeveelheid van buiten aangevoerde tarwe een even groote verhooging betaalt. Dat beteekent dus, dat de Nederlandsche bevolking voor haar geheele broodverbruik meer moet gaan betalen, teneinde den landbouw te helpen aan een hooger prijs voor de grondstof van gemiddeld iets meer dan een zesde gedeelte van dat brood. Eigenlijk is de verhouding in werkelijkheid nog ongerijmder, omdat van de inlandsche tarwe een grooter gedeelte dan van de geïmporteerde voor andere doeleinden wordt aangewend dan voor brood. Veel Nederlandsche tarwe wordt namelijk, vermengd met andere graansoorten, gebruikt voor pluimvee-voeder. Dikwijls brengt de Nederlandsche tarwe voor dit doel, waarvoor zij zeer geschikt is, een hooger prijs op dan de bloemfabrikanten daarvoor kunnen betalen. Zij vormt dan dus de grondstof voor een tegenwoordig zeer belangrijk Nederlandsch export-bedrijf, de eierenproductie. Verhoging van den prijs dier grondstof kan dus slechts een nadeel zijn voor dit bedrijf, dat immers juist gedurende de laatste jaren meer en meer wordt tot een der meest winstgevende onderdeelen van het landbouwbedrijf. Mocht de pluimveehouder besluiten om wegens het duurder worden der inlandsche tarwe deze graan-

¹⁾ Hierbij is niet in aanmerking genomen het oogstjaar, gevolgd op den oogst van 1929, omdat dit nog niet is afgeloopen.

soort in mindere mate te gebruiken en haar liever door iets anders te vervangen, dan verliest de Nederlandsche tarweverbouwer een zeer goeden klant en is hij veel meer dan nu het geval is, gedwongen om genoeg te nemen met den lageren prijs, dien de molens hem kunnen betalen. Zelfs het voordeel, dat het invoerrecht den landbouwer moest brengen, is dan voor een gedeelte verloren gegaan, terwijl de hooge prijs, dien de Nederlandsche bevolking in den vorm van duurder brood daarvoor moest betalen, onveranderd moet worden opgebracht. En daarbij blijft dan nog de kwade kans bestaan, dat onze uitvoer van eieren en slachtgevoelte in gevaar wordt gebracht ten nadeele van weer andere leden van denzelfden landbouwstand.

Verder is het verwonderlijk, dat ook in dit geval weer de onjuistheid blijkt van het gezegde „Voorbeelden strekken, leeringen wekken“. Wie het opneemt voor invoerrechten op graan en beweert, daarmee den landbouwer van dienst te zijn, geeft blijk al heel weinig te hebben gelet op de ervaring, die men daarmee in andere landen, zooals vooral in Duitschland, heeft gehad. Reeds sedert vele jaren heeft men daar verhoging van invoerrechten op landbouwproducten beschouwd als het middel bij uitnemendheid ter ondersteuning van den landbouwer. Telkens echter is die steun reeds na zeer korten tijd volkomen onvoldoende gebleken. De klachten verstomden nauwelijks en spoedig na een verhoging der invoerrechten lieten die zich weder even krachtig hooren als tevoren. Heeft de sterke verhoging der invoerrechten, die in Duitschland in de laatste jaren telkens weder heeft plaats gevonden, daar misschien den toestand van den landbouw verbeterd? En toch is in Duitschland de tarwe-productie al evenmin als in Nederland voldoende voor de behoefte van het land. Zeer sterk is in Duitschland de juistheid gebleken van de door tegenstanders van graanrechten dikwijls verdedigde stelling, dat invoerrechten op landbouwproducten moderniseering van het landbouwbedrijf en verhoging van zijn efficiency tegenhouden. Interessant is in dit verband vergelijking der opbrengstcijfers van tarwe en rogge per Hectare in Nederland, waar tot nog toe op landbouwproducten geen invoerrechten bestonden, met de overeenkomstige cijfers van Duitschland, het land bij uitnemendheid van het agrarisch protectionisme en van Frankrijk, waar eveneens hooge invoerrechten worden geheven. Gedurende de laatste 5 jaren (1925—1929) waren die opbrengsten gemiddeld in kilogrammen per HA. als volgt:

	Tarwe	Rogge
Nederland	2910	1888
Duitschland	1977	1617
Frankrijk	1474	1141

In nauw verband met deze zijde van het vraagstuk staat ook het feit, dat in Duitschland de verbouw van rogge niet afneemt en de laatste twee jaren zelfs is vermeerderd, veilig als de landbouwer zich voelde in het vertrouwen op regeeringssteun in den vorm van steeds nieuwe verhoging van het invoerrecht. Zoo neemt dus de roggeproductie nog toe, ofschoon toch rogge alom steeds minder als grondstof voor brood wordt gebruikt en dus eerder vermindering der productie en geleidelijke vervanging daarvan door ander gebruik van den bodem geboden zou zijn. De droeivolgen voor den Duitschen landbouw van die ongerechtvaardigde handhaving der groote Deutsche roggeproductie zijn voldoende bekend. En dan wordt nog wel door degenen, die in Nederland nu pleiten voor invoerrechten op tarwe, aangenomen, dat de verbouw dier graansoort als gevolg van het invoerrecht zal toenemen! Maar wat zal er dan in Nederland met die meerdere tarwe moeten geschieden? De molens kunnen ter verkrijging van de gewenschte kwaliteit bloem slechts een beperkte hoeveelheid inlandsche tarwe gebruiken en voor pluimvee-voeder zal zij bij hogere prijzen minder gevraagd worden! Laat ons toch den-

ken aan het Duitsche voorbeeld, dat trouwens op dergelijke wijze ook in Frankrijk te vinden is. Met trots wijst Nederland er tot nog toe op, dat zijn landbouw zich in tegenstelling met Duitschland weet aan te passen aan de veranderende omstandigheden en diensengevolge zich niet te sterk toelegt op den verbouw van graansoorten, die goedkooper van elders kunnen worden betrokken. Het is zeer zeker juist, dat in Nederland evenals trouwens in bijna alle landen de landbouw moeilijke tijden doormaakt, doch laat men toch ter verbetering van dien toestand niet grijpen naar middelen, die elders hun ondeugdelijkheid hebben bewezen. En daarbij staat speciaal van het invoerrecht op tarwe nog vast, dat de verkrijging van een loonen-der prijspeil voor een klein kwantum inlandsche tarwe betaald moet worden met prijsverhooging voor een zeer veel grootere hoeveelheid, die van buiten moet worden aangevoerd en de grondstof is voor het belangrijkste volksvoedsel.

JAN SCHILTHUIS.

26 Juni 1930.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. EEN ECONOMISCH PROGRAMMA.

Dr. Hans Luther, President der Deutsche Rijksbank, te Berlijn schrijft ons:

Het doel van het sparen is het vormen van eigen kapitaal, wat echter niet het einddoel van het leven is. Zulk een vanzelfsprekende opvatting mag ons er evenwel met het oog op onze algemeenen economischen toestand niet van weerhouden om den feitelijken stand van de openbare financiën ernstig onder de oogen te zien.

De hoogte van de publieke uitgaven springt bij een vergelijking met de jaren vóór den oorlog zeer duidelijk in het oog. Terwijl de totale uitgaven van Rijk, Landen en Gemeenten in 1913 tezamen rond R.M. 10 milliard bedroegen, geven de ramingen van 1927 een bedrag aan van rond R.M. 17 milliard. Van deze 17 milliard wordt echter een groot gedeelte aangewend voor uitgaven, die direct of indirect samenhangen met den oorlog. Afgezien van de uitgaven voor de herstelschulden betreffende deze de totale kosten voor de verzorging van deelnemers aan den oorlog en hunne betrekkingen, de bijzondere oorlogsschadevergoedingen en dat gedeelte der sociale lasten, dat tengevolge van den oorlog en de inflatie boven de overeenkomstige uitgaven van den vreedstijd is uitgegroeid. Deze bedragen, die men op R.M. 4½ milliard mag stellen, moeten dus in de eerste plaats worden afgetrokken. Om echter de juiste administratieve uitgaven te verkrijgen, zoodat een vergelijking mogelijk wordt, moeten bovendien nog de gezamenlijke uitgaven voor leger en vloot van de financiële behoeften voor de twee betreffende jaren worden afgetrokken.

In dit geval blijkt dan, dat de administratieve uitgaven voor 1913 rond R.M. 7½ milliard en voor 1927 rond R.M. 11½ milliard bedragen, dus meer dan anderhalf maal zooveel als vóór den oorlog.

Deze enorme stijging, die sterk op onze geheele bevolking en het economisch leven drukt, doet zich voor den enkeling des te sterker gevoelen, naarmate de dekking van deze grootere financiële uitgaven zich in hooge mate heeft verplaatst en wel door verzwaring der belastingen. Dientengevolge bedroegen de totale inkomsten uit belastingen in 1927 meer dan het dubbele van 1913, namelijk bijna 13 milliard tegenover een kleine 6 milliard in laatstgenoemd jaar. In 1927 bedroeg het totaal bedrag der inkomsten uit belastingen meer dan de helft van de aan de verplichte sociale verzekering onderworpen inkomens uit loonen en salarissen van de Deutsche bevolking, welk bedrag zich op ongeveer R.M. 25 milliard stelde. Ook de sociale lasten zijn aanzienlijk gestegen. Het door werkgevers en werknemers te betalen aandeel is van rond R.M. 1¼ milliard vóór den oorlog tot rond R.M. 4 milliard

in 1927 gestegen, waarvan echter 700 miljoen voor de werklozenondersteuning (werklozenverzekering) bestemd is, die vóór den oorlog niet bestond. De arbeiders staan tegenwoordig gemiddeld 8 pCt. van hun inkomen uit arbeid voor sociale verzekeringen af; de werkgevers betalen ongeveer hetzelfde bedrag.

Bij dezen stand van zaken is de roep naar grootere bezuiniging in de publieke financiën stellig gerechtvaardigd. De tegenwerping, dat met de tot nog toe gebezigde, op zichzelf ongetwijfeld juiste methoden, een goed resultaat niet is te bereiken, houdt evenmin stand als de bewering, dat de bezuiniging, die door afschaffing van de parlementen en ministeries van de Landen rechtstreeks te verkrijgen ware, niet groot zou zijn. Het is mogelijk, dat met het oog op de vele politieke stroomingen een ingrijpende bezuiniging slechts onder den druk van uitersten nood te verkrijgen is. Derhalve mogen de kleine resultaten echter niet te laag worden aangeslagen, te minder, omdat daarin de goede wil tot bezuiniging tot uitdrukking moet komen.

Welk standpunt kan de enkeling heden ten dage ten aanzien van het vraagstuk der besparing innemen? Wij volstaan met te zeggen, dat, ook al is het ongetwijfeld juist, dat hooge loonen een zegen voor het geheele economisch leven zijn, deze bewering slechts geldt onder de voorwaarde, dat de gezamenlijke voortbrenging van het volk voldoende is, om deze hooge loonen te rechtvaardigen, dat dus daarnaast ook de overige deelen van het economisch leven, met name de ondernemingen als zoodanig, met voldoende middelen kunnen worden voorzien.

Het doel van hoogere loonen zal nooit worden bereikt, indien men reeds van tevoren over de opbrengst der productie gaat beschikken.

Het spreekt vanzelf, dat alles in het werk moet worden gesteld om ook in crisistijden den levensstandaard der bevolking te handhaven en hoe belangrijk het ook is om zooveel mogelijk te trachten, dezen standaard, waar deze te laag is, te verhoogen, zoo kan dit streven slechts resultaat opleveren, wanneer over de geheele linie de gedachte aan de vorming van eigen kapitaal op den voorgrond staat. Het geheele volk is zowel in voor- als ook in tegenspoed op elkander aangewezen en zal in werkelijkheid slechts dan zijn positie kunnen verbeteren, indien de totale voortbrenging van het land stijgt. Het vraagstuk van de verdeling van het maatschappelijk product, hoe belangrijk ook voor alle betrokkenen, komt pas op de tweede plaats.

* * *

Wanneer het economisch doel van het sparen is om het verbruik ten gunste van de productie te beperken, dan geldt deze opvatting ook op het gebied van de buitenlandsche schulden. Voor de buitenlandsche leeningen, die nog moeten worden opgenomen, komt het er in de eerste plaats op aan, dat wij deze op zoo gunstig mogelijke voorwaarden verkrijgen, maar verder echter vooral daarop, dat ze slechts op die wijze worden besteed, die met principes van spaarzaamheid overeenkomt. Wat den vorm van de leeningen betreft, zoo zijn wij niet in staat om de voorwaarden te bepalen, evenmin om de rente te verlagen. Overigens stelt het buitenland zijn kapitaal juist aan Duitschland ter beschikking, omdat het hier een hoogere rente oplevert. Nadat de z.g. Dawes-leening in den herfst van 1924 werd gesloten, ontstond er zoo'n groote wedloop bij de Landen en Gemeenten naar de buitenlandsche leeningen, dat de Rijksregering noodzaak was, door een vaak bestreden verordening op grond van artikel 48 van de Rijksgrondwet het opnemen van buitenlandsche leeningen door publiekrechtelijke lichamen in Duitschland aan de goedkeuring van den Rijksminister van Financiën te onderwerpen.

De tijden waren en zijn nu eenmaal niet meer zoo als vóór den oorlog, toen het in hoofdzaak de mede-

dinging op de binnenlandsche markt betrof en toen de Regeeringen van de verschillende Landen geheel zelfstandig omtrent de toelaatbaarheid der gemeenteleeningen konden beslissen.

Tegenwoordig raakt de leeningspolitiek van de publiekrechtelijke lichamen het gebied van de thans zeer veel omvattende buitenlandsche politiek en moet derhalve de verantwoordelijkheid door een bevoegde Rijksinstantie medege dragen worden. Ook in andere richting kan de Rijksregeering op de voorwaarden voor het opnemen van gelden in het buitenland invloed uitoefenen, zoowel ingeval van het opnemen van gelden door publiekrechtelijke lichamen als door privaatrechtelijke ondernemingen. Hierbij spelen de belastingmaatregelen een bijzondere rol, waardoor het opnemen van geld in het buitenland kan worden bevorderd of tegengewerkt. Wij hebben belang bij buitenlandsche leeningen, die enerzijds voor langen termijn worden opgenomen of, zooals men zegt, gefundeerd zijn en die anderzijds een niet al te langen looptijd hebben, zonder dat zij kunnen worden opgezegd. Hebben de leeningen een te langen looptijd, dan bestaat het gevaar, dat wij den tegenwoordigen hoogen rentevoet langer moeten betalen dan noodig is. Zijn de leeningen anderzijds niet gefundeerd, dan bestaat het gevaar van een te vroegtijdige opzegging door den geldgever.

Onder deze omstandigheden zouden slechts zeer bijzondere factoren de wederinvoering van de belasting op de kapitaalopbrengst op de voordien van deze belasting vrijgestelde buitenlandsche leeningen, zooals cenigen tijd geleden is geschied, rechtvaardigen, om zodoende den toevloed van gefundeerde leeningen tegen te gaan.

Dit feit is des te bedenkelijker, naarmate de veel lagere rentevoet van de leeningen op korten termijn voor den individueelen geldnemer in Duitschland van bijzonder belang is voor het opnemen van kort crediet.

* * *

Het tweede principieele vraagstuk betreft de bestemming der buitenlandsche leeningen. Het onderzoek naar het doel van de leeningen is van algemeen standpunt beschouwd niet goed te scheiden. De werkzaamheden van de „Beratungsstelle für öffentliche Anleihen" bepalen zich dan ook niet slechts tot de voorwaarden, maar tevens tot de bestemming. Ik wil niet dieper ingaan op de vraag, in hoeverre de leeningen van de Landen en Gemeenten tot dusver voor luxe of in ieder geval voor minder noodzakelijke doeleinden dienden. Het is echter ongetwijfeld verkeerd om de wijze van aanwending der publieke financiën slechts van het standpunt van de buitenlandsche leeningen te bezien. Wanneer een gemeente niet-noodzakelijke uitgaven uit een binnenlandsche Duitse leening of zelfs uit loopende inkomsten heeft bestreden en voor een economisch onaanvechtbaar doel een buitenlandsche leening opneemt, dan heeft dit hetzelfde resultaat als wanneer de buitenlandsche leening voor een niet-noodzakelijk doel hadde gediend. Het leeningsvraagstuk voert dus direct tot het vraagstuk van de bezuiniging op de publieke administratie.

Het is evenwel niet goed mogelijk om na te gaan, welk gebruik de particuliere ondernemingen van de leeningen maken. Een officieel beheer van de buitenlandsche leeningen zou reeds om bestuurstechnische redenen een onding zijn. Men zal zich veeleer op het standpunt moeten stellen, dat het in den regel aan den particulieren ondernemer, die met zijn bestaan voor het aflossen van de in het buitenland opgenomen leening instaat, moet worden overgelaten om de door hem opgenomen buitenlandsche kapitalen productief aan te wenden.

De eenvoudige rentabiliteit, dus het verdienen van rente en aflossing, is misschien privateconomisch voldoende, uit een oogpunt van nationale welvaart echter niet. Ook de wil tot rationalisatie is niet genoeg. Het opnemen van buitenlandsch geld is slechts

nuttig, wanneer bij gelijken prijs, behalve rente en aflossing, in werkelijkheid ook nog een grooter voordeel wordt verkregen.

Slechts een aanzienlijke uitbreiding van de winstmogelijkheid kan ons tot het andere doel van iedere rationalisatie, namelijk een zoo snel en groot mogelijke stijging van den uitvoer, doen naderen. Dit is natuurlijk niet het geval bij elke investeeing van buitenlandsch kapitaal, bijv. in het geheel niet, wanneer beoogd wordt om den invoer te doen afnemen. Hoe dit ook zij, het einddoel van elke investeeing wordt slechts bereikt, indien hierdoor onze deviezen, hetzij direct of indirect, aanzienlijk toenemen.

Niet elke technische, op zichzelf goede, verbetering kan in voldoende mate hiertoe dienen. In het groote streven om zonder meer rationalisatie tot stand te brengen, ook ingeval onze deviezen hierdoor niet of nauwelijks kunnen toenemen, schuilt wellicht een niet gering gevaar voor de ontwikkeling van ons economisch leven. Want door dergelijke maatregelen neemt wel de last van de buitenlandsche schulden toe, doch ontstaat geen overeenkomstig voordeel.

In verband met het gerechtvaardigd streven om werk te verschaffen, wordt ook vaak te veel in deze richting gedaan. Derhalve moeten de verantwoordelijke instanties zich telkens rekenschap geven van de gevaren, waarmede een stijgende buitenlandsche schuld gepaard gaat.

Bovendien doen zich bij den technischen vooruitgang een aantal gevallen voor, waarbij de vraag gerechtvaardigd is, of de in onze positie daardoor verkregen bezuiniging op arbeidskrachten niet meer dan teniet gedaan wordt door de werkloosheid, die ontstaat.

* * *

Al is het niet juist, om de door hét buitenland ter beschikking gestelde geldmiddelen centraal te willen beheeren, zoo valt toch niet te ontkennen, dat het mogelijk is om bepaalde doeleinden door toevoer van buitenlandsche middelen te bevorderen, hetgeen somtijds voor den economischen opbouw heel gunstig kan zijn. Voor de toepassing van een bevoorrechte aanwending van buitenlandsche credieten zou ik twee voorbeelden willen noemen. Men zal er eerlang mee hebben te rekenen, dat behalve de thans ter beschikking staande of te verwachten bedragen nog buitenlandsch geld zal moeten worden aangetrokken, teneinde door bepaalde groote investeeingen de productiviteit van den landbouw te bevorderen, daar de individueele landbouwer niet voldoende zekerheid kan bieden voor de nuttige aanwending van het crediet. Een tweede voorbeeld is de rechtstreeksche credietverleening bij buitenlandsche bestellingen. Bijna over de geheele linie zijn de Duitse exporteurs bij de concurrentie met andere landen in het nadeel, omdat zij niet dezelfde betalingsvoorwaarden kunnen toestaan. Dit is bij alle mogelijke soorten van constructie- en bouwwerk het geval. Steeds weder dreigt het gevaar, dat aan den buitenlandschen concurrent de voorkeur zal worden gegeven, omdat hij door de beschikking over grootere bedrijfskapitalen gemakkelijke betalingsvoorwaarden kan verlenen. In een enkel geval werd reeds hulp verleend. Ook werden er reeds bij de banken voor dit speciale doel credieten opgenomen. Het zou een daad van groot organisatorisch talent zijn, indien de regeering in staat ware op gunstige voorwaarden geldmiddelen te verschaffen voor de credietverleening bij buitenlandsche bestellingen door het opnemen van leeningen in het buitenland. De op deze wijze aangewende buitenlandsche leeningen zouden den Duitschen uitvoer op de meest krachtige wijze ondersteunen en tevens een steun kunnen beteekenen voor de deviezenmarkt.

DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE POLITIEK VAN DUITSCHLAND.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

Een journalist, die in dezen tijd den zin voor humor nog niet geheel en al heeft verloren, maakte onlangs de opmerking, dat de Rijksregering op het oogenblik 3 doeleinden nastreeft: 1. het tot elken prijs wegwerken van het begrotingstekort, 2. de economische opheffing van noodlijdende landstreken, zooals bijv. het Oosten van Duitschland, de ondersteuning van een werklozenleger van 2 tot 3 millioen menschen, het herstel van het economisch leven door werkverschaffing en 3. de belastingverlaging en belastinghervorming als middel tot verlevendiging van de conjunctuur. Deze formulering is misschien iets te scherp, maar in de kern juist. Kenmerkend voor den tegenwoordigen toestand is, dat groote kringen niet eens bemerken, dat de politici een tegenstrijdige politiek voeren, namelijk, dat men in tijden van een dalende conjunctuur geen orde kan brengen in een gedesorganiseerde huishouding zonder de uitgaven te willen beperken. Dit is echter volgens de meening van de regering niet mogelijk, omdat juist de staat in tijden van nood de hulpbehoevenden moet steunen. Hierdoor ontstaat een tamelijk verwarde en politiek niet ongevaarlijke situatie en het is daarom wel van belang dezen verwarden toestand wat nader te beschouwen.

In de eerste plaats zij opgemerkt, dat Duitschland zich sedert verscheiden maanden in een zware depressie bevindt. Onderstaand geven wij eenige representatieve conjunctuurgegevens¹⁾, waarvan wij hier slechts enkele in het kort willen interpreteren. De toestand wordt vooral gekenmerkt door de sterk achteruitgaande bedrijvigheid op het gebied van nieuwbouw, zooals uit den lagen stand van de ijzer- en staalvoorziening blijkt. Dat wil met andere woorden zeggen, dat de industrie alleen nog oude bestellingen voor bouwmaterialen, machines enz. afwikkelt, maar van nieuwe opdrachten bijna geheel afziet, hetzij wegens gebrek aan de hiertoe benoodigde geldmiddelen, of omdat van bedrijfsexpansie geen werkelijke winst wordt verwacht. Daarbij doet zich nog een andere factor gelden. Vroeger bleek uit het conjunctuurverloop, dat de beschikbare kapitalen in tijden van industriële depressie belegging in den woningbouw zochten, waardoor een zekere nivelleering van de conjunctuurschommelingen mogelijk werd gemaakt. In de jaren na den oorlog, toen de woningbouw in handen van den staat overging, is deze nivelleeringsfunctie verdwenen. Dit heeft nimmer zoo'n ongunstigen invloed uitgeoefend als thans. De Gemeenten hebben

¹⁾ In dit nummer treft men voor de eerste maal het overzicht van conjunctuurgegevens betreffende Duitschland aan, dat in aansluiting op de hieronder weergegeven cijfers een duidelijk beeld geeft van den economischen toestand van Duitschland (Red.).

gedurende de jaren 1927/29 aan de bouwbedrijvigheid deelgenomen met kapitalen, die haar financieele draagkracht overtroffen en die zij niet geheel op de kapitaalmarkt konden opnemen. Zoo ontstond er een belangrijke gemeenteschuld op korten termijn (einde Maart 1928: R.M. 1550 millioen, einde Dec. 1929: R.M. 2950 millioen), welke geleidelijk een zoo hevigen druk op de markt uitoefende, dat het gewenscht voorkwam om tot consolidatie over te gaan. De Gemeenten verplichtten zich derhalve op grond van overeenkomsten, die ongeveer einde 1929 van kracht werden, tot een sterke terughouding op het gebied van het bouwbedrijf en de hieruit voortvloeiende vermindering van het aantal opdrachten valt nu samen met de industriële depressie. Er zijn minstens R.M. 2 milliard aan investeringen weggevallen; het bouwbedrijf ligt stil, de afzet van machines gaat sterk achteruit, de werkloosheid onder de arbeiders in het bouwbedrijf was nooit grooter dan op het oogenblik en vanuit dit centrum spreidt de depressie haar stralen uit over allè gebieden, waarop men bijna overal dezelfde kenteekenen kan waarnemen: sterke daling van den afzet, productiebeperking, werkloosheid. Uit het bijgevoegde overzicht zien wij den omvang van deze depressie, vooral wanneer wij den achteruitgang van het vervoer en de toeneming van de werkloosheid beschouwen.

In Duitschland heerschen onder degenen, die er over kunnen oordeelen, geen al te groote meeningsverschillen omtrent de oorzaken van den geschetsten toestand. Men onderschat volstrekt niet de draagwijdte van de tegenwoordige depressie op de wereldmarkt en van de zware lasten, die door de herstelonderhandelingen van het vorige jaar (afstand van het Rijk op buitenlandsche leeningen tot 1 October 1930) zijn ontstaan, indien men aanneemt, dat zij voor de speciale moeilijkheden van Duitschland van geen overheerschende beteekenis zijn geweest. Eenerzijds heeft Duitschland als importeur van grondstoffen en exporteur van fabrikaten uit de prijsveranderingen op de wereldmarkt ongetwijfeld een niet onaanzienlijk voordeel getrokken, anderzijds duurt ook de depressie in Duitschland reeds veel langer dan elders. Zij wordt veeleer toegeschreven aan een aanhoudende overbelasting van de ondernemingen door belastingen en sociale lasten eenerzijds, door te hooge loonen, die de rentabiliteit van het bedrijfsleven aanzienlijk hebben beïnvloed anderzijds. Wij hebben deze feiten reeds vroeger iets uitvoeriger ter sprake gebracht en ook met eenige cijfers gestaafd, zoodat wij met verwijzing hiernaar kunnen volstaan¹⁾.

Wanneer deze diagnose echter juist is, dan kunnen de speciale moeilijkheden van Duitschland slechts uit den weg worden geruimd, indien men tot omvangrijke belasting- en financieele hervormingen en

¹⁾ Zie E.-S. B. van 22 Jan. jl.

Conjunctuurcijfers.

	1929			1930		
	Januari	April	Mei	Januari	April	Mei
Volledig tewerkgestelden in % van het aantal leden der vakverenigingen (einde van de maand)	85,8	87,5	87,8	81,1	78,6	—
Werkzoekenden (in 1000) (" " " ")	2896	1835	1489	3259	2840	2700
Productie-index (1928 = 100)	95,2	108,4	109,1	94,6	84,6	—
Door de staatsspoorwegen vervoerde goederen (mill. ton) ..	31,84	37,47	36,41	29,97	28,19	—
IJzer- en staalproductie (1000 ton)	1656,9	1598,2	1613,5	1472,1	1187,0	1195,5
IJzer- en staalvoorziening (1000 ton)	1441,1	1132,8	1196,7	1084,1	888,3	903,9
Invoer van grondstoffen en halfabrikaten (mill. R.M.) ..	688	692	613	634	480	454
Uitvoer van fabrikaten (mill. R.M.)	791	876	834	795	734	813
Giróverkeer van de Rijksbank (mill. R.M.)	64100	71833	65950	65381	59981	60746
Overschrijvingen in het postchèqueverkeer (mill. R.M.) ..	6648	6534	6248	6687	6063	—
Getrokken wissels (mill. R.M.)	4552	4656	4392	3787	3490	—
Saldo van de inlagen bij de spaarbanken (mill. R.M.)	422,7	130,0	40,2	342,8	85,8	—
Emissies van aandelen (mill. R.M.)	227	124	129	163	45	27
Emissies van vaste rentedragende fondsen (mill. R.M.) ..	270	156	69	156	324	—
Indexcijfer van groothandelsprijzen	138,9	137,1	135,5	132,3	126,7	125,7
Kosten van levensonderhoud	153,1	153,6	153,5	151,6	147,4	146,7

tot een aanzienlijke verlaging der loonen besluit, waardoor waarschijnlijk voor een zekere overgangsperiode nieuwe moeilijkheden zullen ontstaan, maar waardoor, ten minste voor latere jaren, een geordend beheer van de Deutsche volkshuishouding mogelijk wordt. Wat de loonsverlaging betreft, zoo werd kort geleden de eerste stap in deze richting gedaan, doordat het collectief arbeidscontract in de Noordwestelijke groep van de Deutsche ijzerindustrie, dat door de vakverenigingen ter verkrijging van betere vacantieregelingen was opgezegd, op basis van een loonsverlaging van 7½ pCt. werd vernieuwd. Voorts zou de vervulling van de wenschen van het bestuur der financieel zeer zwaar belaste rijksspoorwegen tot verlaging van de loonen en salarissen van de arbeiders en ambtenaren vooruitgang in deze richting beteekenen. In ieder geval dringt het inzicht van de noodzakelijkheid van belangrijke loonsverlagingen en het lossen maken van de voor arbeiders en ondernemers bindende gerechtelijke bepalingen, tot steeds bredere kringen door, omdat men meent, alleen door verlaging van den arbeidsprijs de talrijke werkloozen weder tot winstgevendende werkzaamheden te kunnen brengen. En wanneer er ook nog menige belemmering ligt in den waan, dat men in de mate, waarin de noodzakelijke loonsverlaging plaats vindt, een algemeene prijsdaling tot stand kan brengen, zoodat het werkelijke loon van de arbeiders praktisch gelijk blijft, zoo vormt vooral de financieele politiek van de publiekrechtelijke lichamen voor het overwinnen van de depressie een belemmering.

* * *

Wij hebben er reeds bij een vroegere gelegenheid over gesproken, dat de financieele politiek van de laatste jaren in zooverre lichtzinnig was, dat alle slechts eenigermate ter beschikking staande reserves of leeningen of andere inkomsten, die uiteraard maar eenmaal voorkomen, zonder bezwaar tot dekking van loopende verplichtingen in de huishouding werden opgenomen. Op deze wijze wende men aan een groot bedrag aan uitgaven en schiep daarmee voor latere tijden de kans op één tekort. Deze kans werd een ernstig gevaar voor een goed financieel beheer, toen de teruggang in de conjunctuur steeds grootere afmetingen aannam, want een verminderde bedrijvigheid leidt in de eerste plaats tot een relatieve of zelfs absolute daling van de belastingopbrengsten en voorts tot een toeneming van het aantal werkloozen en daarmee tot een stijging van de sociale lasten van den Staat en de Gemeenten. Wij geven in de eerste plaats eenige belangrijke belastingopbrengsten, die speciaal gevoelig voor de conjunctuur bleken te zijn:

(In millioenen R.M.) werkelijke opbrengsten raming

	1928/29	1929/30	1930/31
Belasting van loonen	1414,6	1395,1	1350
Overige inkomstenbelasting ..	1524,2	1441,1	1345
Bel. v. vennootschappen	608,3	558,5	500
Omzetbelasting	999,8	1013,2	1000
Bel. van het kap.verkeer.....	131,0	89,7	90
Invoerrechten	1004,6	1092,7	1)

1) Wegens belangrijke verhooging van de invoerrechten niet te vergelijken.

Andere belastingen, die vroeger sneller stegen, zijn in den laatsten tijd slechts langzaam toegenomen, zooals in de eerste plaats de verbruiksbelastingen. Reeds om deze reden was een verdere verscherping van den financieelen toestand te verwachten. Hierbij kwam echter als tweede uitvloeisel van den teruggang in de conjunctuur de enorme stijging van het aantal werkloozen. Sedert 1927 bestaat er in Duitschland een werkloozenverzekering, die aanvankelijk een bijdrage van 3 pCt. van het arbeidsloon eischte en wier middelen uit bijdragen (rond R.M. 9 millioen) voldoende waren voor de ondersteuning van ongeveer 800.000 werkloozen. Indien de werkloosheid grooter is moet het Rijk subsidie verleen en bovendien de kosten dragen voor de duurzame werkloozen (crisisonder-

steuning). De zorg voor de werkloozen, die noch tot de werkloozenverzekering noch tot de crisisondersteuning behoren, komt voor rekening van de Gemeenten. Het Rijk moest, afgezien van R.M. 177 millioen voor crisisondersteuning, reeds in 1928 R.M. 260 millioen subsidie verleen aan de werkloozenverzekering. In 1929/30 bedroeg de subsidie, afgezien van R.M. 150 millioen voor crisisondersteuning, reeds R.M. 440 millioen, hoewel de bijdragen op 1 Januari 1930 tot 3½ pCt. waren verhoogd. Voor het loopende boekjaar 1930/31 had men aanvankelijk met een subsidie van R.M. 200 millioen en een bedrag van R.M. 150 millioen voor crisisondersteuning gerekend, waarbij men van het standpunt uitging, dat er in den loop van het jaar ongeveer 1.2 millioen steuntrekkers in de verzekering en 200.000 crisissteuntrekkers zouden zijn. Deze cijfers zijn echter veel te laag; ook de Regeering heeft thans ingezien, dat men met ten minste 1,6 millioen werkloozen en 400.000 crisissteuntrekkers heeft te rekenen, zoodat in totaal R.M. 600 millioen meer noodig zal zijn. Ook deze cijfers zijn ten aanzien van den enormen omvang van het vrijkomen van werkkrachten, minimumcijfers. De „Wohlfahrts-Erwerbslosen” (in totaal 400—500.000 menschen) beteekenen voor de gemeenten eveneens een enorm zware last. Weliswaar zijn de herstelschulden met ongeveer R.M. 600 millioen verminderd, maar hiervoor is een zoogenaamd schulddelgingsfonds in de plaats gekomen, zoodat de herstelbesparingen in de Rijksbegroting nog in het geheel niet tot uitdrukking komen.

* * *

Men ziet uit deze enkele gegevens, hoe moeilijk het is, voor dekking van de stijgende behoefte aan geldmiddelen te zorgen en de Rijksbegroting in evenwicht te brengen. De Regeering stelt evenwel geen pogingen in het werk om de moeilijkheden uit den weg te ruimen. In plaats van nauwkeurig na te gaan, welke uitgaven verminderd kunnen worden (en er hoeft nauwelijks aan te worden getwijfeld, dat enorme besparingen mogelijk zijn), heeft de Regeering op het oogenblik twee ontwerpen in behandeling, die belangrijke kosten medebrengen. In de eerste plaats de zoogenaamde Oosthulp, een programma voor de ondersteuning van den landbouw in de door de nieuwe grensregeling benadeelde Deutsche Oostzeeprovincies. Voor dit doel zullen gedurende de eerste 6 jaren in totaal ongeveer R.M. 600 millioen aan contanten in het Oosten worden geïnvesteerd, om nog niet eens te spreken van de borgtochten en garanties, die het Rijk en Pruisen voor de saneeringsleeningen ten bedrage van ongeveer R.M. 900 millioen, op zich hebben genomen. In de tweede plaats het zoogenaamde werkverschaffingsprogramma. Het Rijk wil door financiering van nieuwbouw en den aanleg van wegen en door opdrachten, die door de Spoorwegen en de Posterijen moeten worden gegeven, de geleidelijke vermindering van het aantal werkloozen bevorderen. De Regeering is ongetwijfeld van oordeel, dat met deze programma's de huishouding werkelijk geholpen wordt. Een rampzalige vergissing, want het heeft weinig nut overbelaste deelen van het Deutsche economisch leven nog verder te belasten tot steun van anderen, die eveneens overbelast zijn. Intusschen kan aan de financiering van dit programma nog in het geheel niet worden gedacht, omdat de vereischte inkomsten eenvoudig ontbreken. Het gaat er thans om, de groote tekorten op de Rijksbegroting te dekken. Einde December 1929 had men reeds de tabakbelasting verhoogd; einde April 1930 werden verschillende belastingen, waaronder de bieraccijns en de omzetbelasting met meer dan R.M. 500 millioen verhoogd en nog steeds gaapt er een tekort van R.M. 750 millioen, met welks dekking zowel de Regeering als de Rijksdag zich op het oogenblik bezig houden. De Regeering heeft voorgesteld om de bijdrage voor de werkloozenverzekering van 3½ tot 4½ pCt. te verhoogden, en voor ambtenaren en bedienden een speciale belasting in te stellen, gelijk aan 4 pCt. van hun inkomen.

In de Rijksdag is voor deze regeeringsvoorstellen echter geen meerderheid te vinden; de onderhandelingen worden voortgezet. Men kan echter zeggen, dat Duitschland nooit uit de tegenwoordige financieele impasse zal komen, alvorens het de raadgevingen van den agent voor de herstelbetalingen opvolgt en tot drastische inkrimping van de publieke uitgaven overgaat.

AANTEKENINGEN.

De geldmarkt in Juni.

De onnatuurlijke ruimte, welke de geldmarkt vrijwel overal, sedert het intreden van de groote crisis in de Ver. Staten, heeft gekenmerkt, vertoonde in de afgelopen maand eerder een toe- dan een afnemende.

Toch wil het ons voorkomen, dat de toestand zich eenigszins heeft gewijzigd en dat er teekenen zijn, die wijzen, zoodanig niet op een consolidatie van den huidige toestand, dan toch wel op een meer bestemde ontwikkeling van de tegenwoordige verhoudingen.

Waarschijnlijk vindt dit voornamelijk zijn oorzaak in de tenslotte plaats gehad hebbende emissie van de Young-leening. Deze heeft langen tijd als een zwaard van Damocles boven de markt gehangen. Door de ongewisheid, waarin het publiek verkeerde omtrent de emissievoorwaarden en den emissiedatum, heeft het zich gedurende de vrij lange periode van voorbereiding, vrijwel geheel afzijdig van iedere andere uitgifte gehouden. Weliswaar komt dit niet zoo duidelijk tot uitdrukking in de bekende emissiestatistieken, want — alhoewel deze vooral in Mei een daling van het totaal geëmitteerde bedrag vertoonden — er dient rekening mede te worden gehouden, dat het geplaatste en het geëmitteerde bedrag lang niet identiek zijn. Daarom komt een reeks mistastingen, welke in een kort tijdsbestek heel wel mogelijk zijn, niet tot uitdrukking in deze statistieken.

Wij willen geenszins beweren, dat door de emissie van de Young-leening nu plotseling alles „couleur de rose” is geworden. Integendeel, emittenten zullen in de eerstvolgende periode nog te kampen hebben met de moeilijkheid om de opnemingscapaciteit van de markt te bepalen en daarbij ongetwijfeld nog verscheidene malen mistasten. Het bewijs daarvoor wordt geleverd door enkele uitgiften, welke in de tweede helft van Juni hebben plaats gehad, daaronder begrepen de Young-leening zelve. Het geringe succes van deze leening schrijven wij toe, in de eerste plaats aan de emissievoorwaarden, welke ongunstig afstaken bij die van andere Deutsche leeningen van prima gehalte, en daarnaast aan een zekere verzadigdheid voor dergelijke waarden. Ook zullen de politieke relletjes, de labiele regeeringsverhoudingen en de ongunstige economische toestand het hunne hebben bijgedragen. Het is moeilijk te zeggen, welke van deze factoren het zwaarst hebben gewogen.

Echter ook van andere emissies is het resultaat onvoldoende geweest. Bij de meeste dezer leeningen, van min of meer vreemdsoortig karakter, is de oorzaak van het mislukken, of althans niet geheel onderbrengen, moeilijk na te gaan. Anders staat het evenwel bij de voornaamste binnenlandsche leening, welke kort vóór het eind van de maand plaats had, nl. die van de gemeente Rotterdam. De obligaties van onze groote steden hebben een zeker, wij zouden bijna zeggen, vastomlijnd afzetgebied. Zij worden genomen door een aantal instellingen, welke in haar beleggingspolitiek tot dergelijke waarden zijn beperkt, en verder door de beleggers, welke zich niet de minste zorgen willen geven en meenen, dat het nemen van obligaties van Nederlandsche gemeenten het summum van veiligheid beteekent. Een zekere vaste groep van beleggers.

Mislukt nu een dergelijke leening, dan kan men wel aannemen, dat de fout in de beleggingsvoorwaarden schuilt. Het lijkt ons inziens dan ook nu niet gewaagd uit het mislukken van de Rotterdamsche

leening te concluderen, dat de kapitaalmarkt nog niet aanzienlijk ruimer geworden is, en de tijd voor het emitteeren van prima binnenlandsche waarden, boven pari, nog niet gekomen is. Of de ontwikkeling echter niet in die richting zal gaan, lijkt ons niet onwaarschijnlijk. Gezien den tegenzin van het publiek voor emissies boven pari, ware het echter o.i. juister een volgende emissie tegen $4\frac{1}{4}$ pCt. te emitteeren, met eenige procenten disagio. Het resultaat van een dergelijke uitgifte zou tevens ook beter de stemming op de kapitaalmarkt weergeven. Wie bijt hier de spits af?

Is ten onzent weinig verbetering te bespeuren, duidelijker zijn de teekenen van vooruitgang in Duitschland. Men heeft daar wel gevreesd, dat de aanhoudende geldruimte geenerlei invloed zou hebben op de kapitaalmarkt. Dat is intusschen niet het geval geweest.

Nadat de gemeenten op lofwaardige wijze langen tijd de markt hebben ontzien en zich ook thans nog door het opnemen van leeningen op korten termijn (wat intusschen ook voordeeliger is!) zooveel mogelijk in haar geldbehoefte voorzien, hebben eenige hypothecaire credietinstellingen, w.o. de bekende „Centralboden”, het gewaagd pandbrieven met een lager rentetype, dan de gebruikelijke 8 pCt., aan de markt te brengen. En dit is haar wonderwel gelukt. Nog wel kwam een semi-officieele instelling roet in het eten gooien met een 8 pCt.-emissie, doch het succes van de $7\frac{1}{2}$ en 7 pCt. pandbrieven was zoo overtuigend, dat men daaruit zonder meer een aanzienlijke vooruitgang op de binnenlandsche kapitaalmarkt kon concluderen.

Wij hopen een volgende maal de kapitaalmarkt in eenige andere landen te bespreken en keeren nu terug tot onze geldmarkt, die wij bij het begin reeds zoo stiefmoederlijk in den steek lieten.

Het grootere bedrag der emissie in Juni heeft geen extra druk op de geldmarkt uitgeoefend. De discontokoersen daalden beneden de 2 pCt., evenzoo prolongatie. Uiteraard is weder de mogelijkheid van een discontoverlaging ter sprake gekomen. Het is echter opvallend, hoe weinig belangstelling daarvoor bestaat. Van een noodzakelijkheid van een verlaging zou men ook moeilijk kunnen spreken. Hoewel de terugslag in het bedrijfsleven hier en daar zeer gevoelig is, is deze toch ook weer niet van dien aard, dat een discontoverlaging daardoor reeds onontbeerlijk geworden is. Te meer daar de credietbehoefte goedkoop en gemakkelijk door de overige banken bevredigd kunnen worden, zonder daarbij een beroep op de centrale bankinstelling te moeten doen.

Afgezien van de effectiviteit van een discontoverlaging van een half procent — meer is uiteraard niet te verwachten — zou een verdere verlaging niet zonder gevaar zijn. Wij zagen reeds de vorige maal hoe in Zweden een vinnige strijd tusschen spaar- en gewone banken is ontbrand. Hetzelfde zien wij thans in het Westen van Duitschland, waar de banken uit vrees voor de concurrentie van spaarbanken en „Genossenschaften” weigeren, het voorbeeld van de Reichsbank te volgen. Want niet alleen kan door een verdere verlaging de winstcapaciteit van een belangrijk instrument van het economisch verkeer worden geschaad, doch ook hier zou die funeste strijd kunnen ontbranden. Het vraagstuk is nu nog niet aan de orde, doch nu reeds zien wij, dat de inleggelden bij de spaarbanken, waarvan er zijn, die reeds 3 pCt. vergoeden, aanzienlijk toenemen. De noodige gegevens ontbreken ons om te durven beweren, dat dit geschied is ten koste van de gewone banken. Onmogelijk achten wij dit echter niet. Weliswaar zou de „lust tot sparen”, welke door de geringe rentevergoeding der gewone banken zou verminderen, door de spaarbanken behouden blijven, doch aan den anderen kant mag men niet over het hoofd zien, dat beide soorten banken

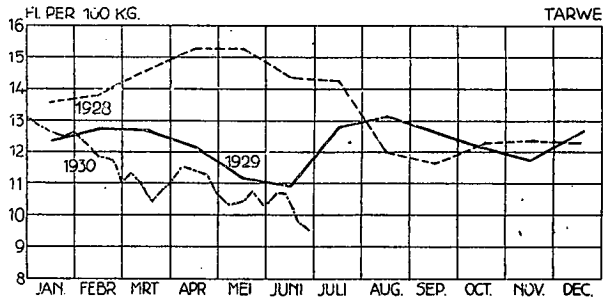
(Vervolg zie pag. 607.)

Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het tweede kwartaal van 1930.

I. TARWE.

In het begin van April was tarwe vast, vooral wegens droogte in het Zuid-Westen der Vereenigde Staten en betere vraag in Europa. Daar had in het laatst van Maart Duitsland veel spoedige tarwe gekocht, omdat het invoerrecht er met ingang van 1 April werd verhoogd en bovendien toonde Italië meer kooplust, nu de voorraden inlandsche tarwe daar sterk waren geslonken. In de Vereenigde Staten werd mede door het optreden van den Federal Farm Board de tarwe te duur gehouden voor export en Argentinië was in verband met zijn kleinen oogst niet dringend aan de markt. Daardoor kreeg Canada de gelegenheid om vrij wat tarwe naar Europa te verkoopen, hetgeen ook aan de Canadeesche markt tot prijsstijging leidde. Omstreeks half April echter ging de vaste stemming verloren wegens goeden regenval in de Vereenigde Staten en vermindering der Europeesche vraag. Duitsland trad na de verhooging van het invoerrecht slechts in zeer beperkte mate als koper op. In de tweede helft van April en het begin van Mei zijn de tarweprijzen algemeen vrij sterk gedaald. Het weder in Noord-Amerika bleef namelijk gunstig, zoowel voor de wintertarwe der Vereenigde Staten als voor den uitzaai van zomertarwe in de Vereenigde Staten en Canada. Ook uit Europeesche landen kwamen goede oogstberichten binnen, Britsch-Indië bleek een zeer grooten tarweoogst te hebben en in verschillende Europeesche landen gingen de maatregelen ter wering van buitenlandsch graan voort. Daarbij bleef Frankrijk geregeld tarwe exporteeren en deed ook Rusland nu en dan vrij omvangrijke verkoopen. De zeer groote voorraden, die in Canada en de Vereenigde Staten nog aanwezig waren, drukten door dit alles

de markt weder sterker dan te voren. Daarbij kwam dan nog het vooruitzicht, dat de Federal Farm Board zich binnenkort zou trachten te ontdoen van zijn gedurende de voorafgegane maanden gekochte ongeveer 50 millioen bushels tarwe. Een herstel begon omstreeks half Mei in te treden als gevolg van klachten uit de Vereenigde Staten over ongunstige weersomstandigheden en lage opbrengstramingen voor de win-

tertarwe, onvoldoenden regenval in het Noord-Westen der Vereenigde Staten en Canada en voortdurenden regen in een groot gedeelte van Europa. Eigenlijk gevaar voor de te velde staande tarwe ontstond daarvoor echter slechts in Italië, waar dan ook de oogst aanmerkelijk kleiner zal zijn dan in het vorige jaar. Ook kwamen in Europa weder periodes voor van uitbreiding van den kooplust voor buitenlandsche tarwe. Vrij veel tarwe uit de Vereenigde Staten en Canada is in dien tijd naar Europa verhandeld. Aan die zaken nam ook Duitsland deel, ofschoon daar het voorschrift, volgens hetwelk de molens 50 pCt. inlandsche tarwe moeten gebruiken, voor de maand Juni bestendig bleef. Tenslotte echter, naarmate het oogsten der Amerikaanse tarwe voortgang maakte, viel daarvoor de opbrengst mee en de zomertarwe heeft er, evenals in Canada, geprofiteerd van flinken regenval,

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE HardWinter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam/ per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeef f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
" 1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
" 1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7
Mei 1927	15.75	91.6	13.57 ⁵	103.8	172.75	74.6	258.25	109.4	373.75	80.8	10.95	101.4	1.22	72.6	74/-	101.4	54.14/-	88.1
Juni "	15.60	90.7	13.20	101.0	175.25	75.8	245.00	104.2	372.75	80.6	11.00	102.8	1.22	72.6	70/-	95.9	54.2/6	87.2
Juli "	15.10	87.8	12.05	92.2	171.50	74.1	235.75	99.9	367.75	79.5	11.10	102.8	1.22	72.6	69/-	95.9	53.19/-	86.9
Augustus "	14.87 ⁵	86.5	11.45	87.6	178.50	77.1	252.50	107.0	368.25	79.6	11.05	102.3	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/-	89.0
September "	14.70	85.5	12.15	92.9	179.50	77.5	233.25	98.8	369.50	79.9	10.90	100.9	1.22	72.6	69/-	94.5	54.13/-	88.0
October "	13.72 ⁵	79.8	11.45	87.6	178.75	77.2	230.50	97.7	359.00	77.6	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/-	89.0
November "	13.40	77.9	12.12 ⁵	92.7	184.75	79.8	233.25	98.8	349.75	75.6	10.65	98.6	1.22	72.6	65/-	89.0	59.1/-	95.1
December "	13.45	78.2	12.57 ⁵	96.2	201.00	86.8	246.25	104.3	348.25	75.3	10.60	98.1	1.22	72.6	65/-	89.0	60.2/-	96.8
Januari 1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.-/-	99.9
Februari "	13.80	80.2	12.87 ⁵	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart "	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April "	15.30	88.9	14.97 ⁵	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei "	15.30	88.9	15.47 ⁵	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni "	14.37 ⁵	83.6	14.27 ⁵	109.2	234.00	103.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli "	14.25	82.8	13.07 ⁵	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus "	12.20	69.8	12.62 ⁵	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September "	11.65	67.7	11.57 ⁵	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October "	12.27 ⁵	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November "	12.32 ⁵	71.7	12.07 ⁵	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December "	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
Januari 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari "	12.75	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.-/6	125.7
Maart "	12.65	73.5	12.62 ⁵	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
April "	12.12 ⁵	70.5	11.62 ⁵	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5
Mei "	11.12 ⁵	64.1	10.57 ⁵	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2
Juni "	10.87 ⁵	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0
Juli "	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0
Augustus "	13.12 ⁵	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.0
September "	12.62 ⁵	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7
October "	12.10	70.4	9.87 ⁵	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.3
November "	11.77 ⁵	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2
December "	12.62 ⁵	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.30	77.4	72/6	99.3	68.6/6	110.1
Januari 1930	12.67 ⁵	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1
Februari "	11.72 ⁵	68.2	8.17 ⁵	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	71.12/6	115.4
Maart "	10.90	63.4	7.15	54.7	143.50	62.0	125.00	53.0	390.00	84.3	11.55	106.9	1.11	66.1	70/-	95.9	68.19/6	111.1
April "	11.17 ⁵	65.0	7.62 ⁵	54.3	180.25	77.8	129.75	55.0	431.00	93.2	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	53.9/-	86.1
Mei "	10.45	60.8	6.55	50.1	148.50	64.1	114.50	48.5	405.01	87.6	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	53.17/6	86.8
2 Juni "	10.75	62.5	5.60	42.8	137.00	59.2	110.00	46.6	404.00	87.4	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	51.76 ⁵	82.8 ⁵
9 "	10.70	62.0	5.25	40.2	145.00	62.6	106.00	41.9	395.00	85.4	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	47.7/6	76.3
16 "	9.80	57.2	5.05	38.6	144.00	62.2	102.00	43.2	319.00	84.1	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	48.10/-	78.1
23 "	9.60	55.8	4.85	37.1	149.00	64.4	98.00	41.5	300.00	82.2	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	49.5/-	79.3
30 "	9.40	54.7	5.10	39.0	153.00	66.1	103.00	43.6	360.00	77.8	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5		

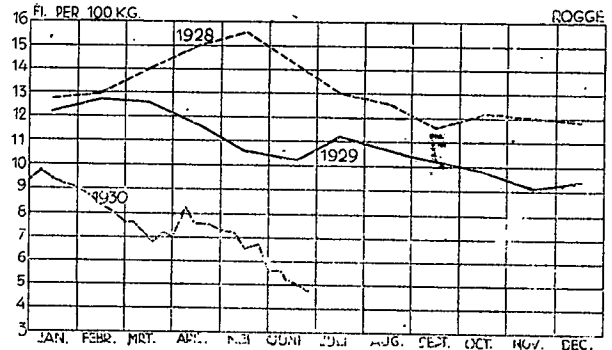
* Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. *) = Western vóór de invoering van 1) Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

welke telkens juist op het geschikte oogenblik een einde maakte aan klachten over onvoldoende vochtreserve van den bodem. Behalve in Italië en tot op zekere hoogte ook in Frankrijk bleven bovendien de Europeesche oogstvooruitzichten gunstig en in Juni werd de markt steeds meer gedrukt door de voortdurend veel te groote Noord-Amerikaansche voorraden. Zeer sterke prijsdalingen zijn van dat alles, speciaal in Noord-Amerika, het gevolg geweest. De Federal Farm Board staakte vrijwel geheel zijn pogingen om den prijs op te houden, en te Chicago noteerde de tarweprijs lager dan na den oorlog nog ooit was voorgekomen. Te Winnipeg werd weder het lage peil van 1923 bereikt. In Argentinië was de prijsdaling wat minder groot, omdat daar wegens den kleinen oogst geen overmatig groote voorraden aanwezig zijn, doch ook Argentijnsche tarwe is gedurende Juni vrij van goedkoop geworden. De maand Juni eindigde voor tarwe in flauwe stemming met weinig gunstige vooruitzichten voor houders en producenten van tarwe.

ROGGE.

Voor rogge is de markt gedurende de afgelopen drie maanden geheel beheerscht door de maatregelen, welke de Deutsche regering genomen heeft tot steun van den roggeprijs en het ruime aanbod uit Rusland. Toen op 1 April in Deutschland het invoerrecht op gerst zeer sterk was verhoogd en voor maïs een regeringsmonopolie was ingesteld, met als doel de beperking van den invoer van maïs, meende men eindelijk stijging van het Deutsche roggeverbruik en dus van den prijs der Deutsche rogge te mogen verwachten. In de landen, welke rogge uit Deutschland plengen te betrekken, waarbij ook Nederland, heeft die verwachting tot vrij omvangrijke zaken in Deutsche rogge geleid. Werkelijk is de verwachte aanzienlijke prijsverhoging tot stand gekomen, die zelfs ten ge-

volge heeft gehad, dat flinke hoeveelheden Russische rogge, ondanks het ook voor rogge verhoogde invoerrecht naar Deutschland zijn verkocht. De verhoging is echter van zeer korten duur geweest en nog in April viel de prijs weder terug op het vorige peil. De Deutsche klachten over den onvoldoenden afzet van rogge en den slechten roggeprijs bleven voortduren. Wel viel in Deutschland eenige toeneming van het verbruik van rogge als veevoeder te constateeren, en kwam er de prijs op een eenigszins hooger niveau, doch de resultaten, die de Deutsche regering zich van haar maatregelen had voorgesteld, werden lang niet bereikt. Russische rogge werd telkens lager geoffreerd, tot daarin in de tweede helft van Mei in Ne-

derland nogmaals tot prijzen, die ook vóór den oorlog als zeer laag zouden zijn beschouwd, groote inkoop werden gedaan met het oog op verkoop naar Deutschland. Onmiddellijk is toen het Deutsche invoerrecht nogmaals sterk verhoogd en gebracht op Mk. 150 per 1.000 KG., terwijl voor Russische rogge de prijs slechts fl. 50 per 1.000 KG. cif West-Europa bedroeg. In Mei en Juni bleven exportzaken in Deutsche rogge tot dalenden prijs tot stand komen, ook naar Neder-

TIN (AN GROOTHANDELSPRIJZEN)

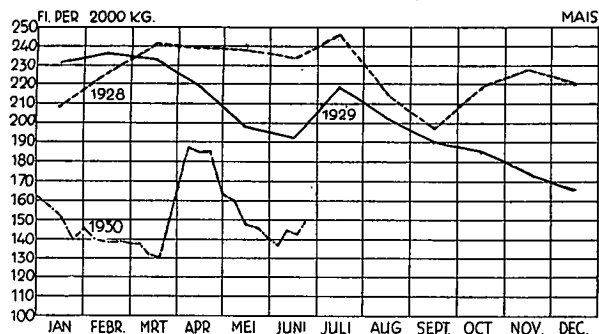
TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	¢ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	H.	%	cts.	%	cts.	%				
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9	92,9	92,9
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,12 ⁵⁾	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	95,4	89,5	89,5	89,5
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5	90,4	90,4	90,4
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,37 ⁶⁾	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1	89,6	89,6	89,6
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,62 ⁷⁾	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4	92,2	92,2	92,2
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	—	96,1	90,2	90,2	90,2
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,87 ⁸⁾	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	97,8	89,1	89,1	89,1
264.2/6	100,9	20,65	88,6	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,87 ⁹⁾	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8	88,6	88,6	88,6
284.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4	88,9	88,9	88,9
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,87 ⁸⁾	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4	88,2	88,2	88,2
255.11/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,37 ⁷⁾	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7	87,9	87,9	87,9
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8	87,9	87,9	87,9
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,87 ⁹⁾	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	89,2	89,2	89,2
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-/9,375	26,3	16,87 ⁹⁾	90,0	47	76,6	74,25	87,9	90,5	89,5	89,5	89,5
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-/9	25,3	16,62 ⁸⁾	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1	91,2	91,2	91,2
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-/9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	89,8	89,8	89,8
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-/9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	88,2	88,2	88,2
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-/9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9	86,6	86,6	86,6
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-/8,5	23,9	15,87 ⁸⁾	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5	85,4	85,4	85,4
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-/8,8	24,7	14,62 ⁸⁾	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2	80,1	80,1	80,1
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-/8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5	85,4	85,4	85,4
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-/8,5	23,9	13,92 ⁸⁾	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5	85,1	85,1	85,1
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/9,875	27,9	13,77 ⁸⁾	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	84,8	84,8	84,8
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	-/1	33,7	13,37 ⁸⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,8	85,4	85,4	85,4
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8	85,8	85,8	85,8
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-/10,5	29,5	13,37 ⁸⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9	83,9	83,9	83,9
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	81,7	81,7	81,7
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0	81,9	81,9	81,9
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-/11	30,9	13,42 ⁸⁾	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7	83,7	83,7
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	83,6	83,6	83,6
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-/10,125	28,4	13,47 ⁸⁾	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	82,0	82,0	82,0
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-/9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3	80,5	80,5	80,5
182.-/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-/8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4	78,8	78,8	78,8
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-/8	22,5	12,07 ⁸⁾	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	87,1	78,8	78,8	78,8
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-/7,375	20,7	11,67 ⁸⁾	62,3	35	57,0	60,50	71,6	84,5	76,9	76,9	76,9
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,75	68,9	81,3	75,2	75,2	75,2
165.18/-	63,4	15,20	65,4	28,25	47,7	16,50	55,9	-/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	78,7	74,2	74,2	74,2
161.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-/7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	78,7	72,8	72,8	72,8
145.-/1	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-/7,875	19,3	9,90	52,3	34,75	56,6	54	68,6	74,8	72,0	72,0	72,0
138.17/6	53,9	15,85 ⁶⁾	68,2 ⁶⁾	28,50 ¹⁰⁾	51,8 ¹⁰⁾	17,75 ¹⁰⁾	60,2 ¹⁰⁾	-/6,6875	18,8	9,75	52,0	34	55,4	57,10	6,5 ¹⁰⁾	69,8 ¹²⁾			
137.15/- ⁵⁾	52,6 ⁵⁾	14,50 ⁷⁾	62,3 ⁷⁾	28,00 ¹¹⁾	50,9 ¹¹⁾	17,50 ¹¹⁾	59,3 ¹¹⁾	-/6,125 ⁵⁾	17,2 ⁵⁾	9,75 ⁵⁾	52,0 ⁸⁾	33	53,8	59,12					
133.10/-	51,0	14,05 ⁸⁾	60,4 ⁸⁾	27,50 ¹²⁾	50,0 ¹²⁾	17,50 ¹²⁾	59,3 ¹²⁾	-/6	16,8	9,8 ⁵⁾	52,7	33	53,8						
134.5/-	51,2	13,6 ⁹⁾	58,5 ⁹⁾	27,25 ¹³⁾	49,5 ¹³⁾	17,50 ¹³⁾	59,3 ¹³⁾	-/6,1875	17,4	9,75	52,0	33	53,8						
136.15/-	52,2										52,0	32	52,1						

De huidige officiële noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ³⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). ⁴⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ⁵⁾ 10 Juni. ⁶⁾ 6 Juni. ⁷⁾ 13 Juni. ⁸⁾ 20 Juni. ⁹⁾ 27 Juni. ¹⁰⁾ 5 Juni. ¹¹⁾ 12 Juni. ¹²⁾ 19 Juni. ¹³⁾ 26 Juni.

land, doch de Russische concurrentie ging voort en tenslotte kwam de prijs zoo laag, dat het Deutsche aanbod sterk afnam. Polen bleef echter als verkoper optreden. De gunstige vooruitzichten voor de Europeesche roggeogsten houden ook voor deze graansoort een prijsherstel tegen. In overzeesche rogge kwamen wegens de zeer lage prijzen, welke daarvoor in Europa te bedingen zouden zijn, ook in de afge-loopen drie maanden zoo goed als geen zaken voor.

MAIS.

Ook maïs verkeerde in het begin van April in vaste stemming. Gedurende de zeer flauwe dagen van enkele weken tevoren had men in West-Europa weinig gekocht en als gevolg daarvan was er in April van Argentinië en den Donau niet genoeg maïs onderweg, om aan de vraag te voldoen. Vandaar sterke prijsstijging voor maïs in spoedige posities. Eenigszins profiteerden daarvan ook de noteeringen voor latere verscheping, doch de prijzen stonden daarvoor toch aanmerkelijk lager dan voor spoedige posities, omdat in Argentinië een ruime oogst onder gunstige omstandigheden werd binnengehaald, in Zuid-Oostelijk Europa nog veel maïs aanwezig was, in Zuid-Afrika een groote oogst verwacht werd en dus voor de toekomst volop maïs te verwachten was. Op die gronden genoten bovendien voor verscheping in den voorzomer en later de prijzen weinig vertrouwen, zoodat daarin de zaken van beperkten omvang waren. Reeds omstreeks half April heeft de marktstemming een aanmerkelijke wijziging ondergaan. Het ontbreken van, kooplust op aflading en goede oogstresultaten deden in Argentinië de prijzen dalen, er arriveerde in West-Europa, speciaal Nederland, vrij wat Donau-maïs en voor deze maïsoort verdween hier zelfs vrijwel geheel de premie, die voor spoedige partijen boven latere posities had bestaan. Voor Plata-maïs kon die premie zich beter handhaven wegens de schaarschte aan spoedige Plata-maïs. De flauwe markt duurde in het begin van Mei nog voort. Donau-maïs werd dringend aangeboden tot dalende prijzen en Plata-maïs op aflading was in Europa weder voortdurend ver beneden de prijzen der Argentijnsche verschepers te koop. Op het lagere prijspeil nam echter in Europa de vraag weder toe, ook voor Plata-maïs op aflading. Daar de

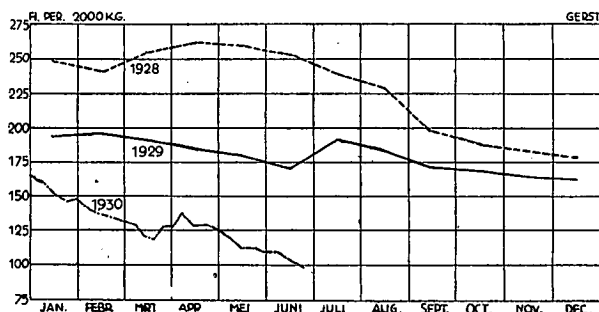

Donau-maïs nu in tegenstelling met de wintermaanden van zeer goede kwaliteit bleek te zijn, begon daarvoor ook elders dan in Nederland de kooplust toe te nemen. Daarbij kwamen ernstige klachten uit Argentinië over voortdurenden sterken regenval, die daar de aanvoeren van maïs belemmerde en het drogen der maïs vertraagde. De verschepingen van Plata-maïs bleven dientengevolge zeer klein, hetgeen voor spoedige Plata-maïs prijsdaling tegenhield. De prijzen bewogen zich daarvoor, evenals trouwens ook voor latere aflading, steeds aanmerkelijk boven die van Donau-maïs, ofschoon ook daarvoor eenige prijsverhoging intrad. De verschepingen waren overigens ook uit de Donauhavens niet groot en de hoeveelheid maïs, die naar Europa onderweg was, bleef voortdurend zeer veel kleiner dan in het vorige jaar. Dat daarvan geen sterke prijsstijging het gevolg is geweest en dat tenslotte in Juni de maïsprijzen eigenlijk geen belangrijke wijziging hebben ondergaan, hangt samen met het teleurstellende Europeesche maïsverbruik als ge-

volg vooral van de uitermate lage gerstprijzen, alsmede met de omstandigheid, dat sedert 1 April in Duitschland voor den maïsinvoer een regeeringsmonopolie bestaat, dat slechts beperking van den invoer ten doel heeft als steun voor den Deutschen roggeprijs. Het monopolie heeft dan ook tot nog toe zoo goed als geen maïs gekocht, zoodat Duitschland met uitzondering van enkele inkoop voor industriele doeleinden of voor de vervulling van oude verkoopen, waartoe de handel verlot ontving om maïs te importeeren, practisch den maïsinvoer heeft gestaakt. De kleine omvang der Argentijnsche verschepingen, waarin ook aan het einde van Juni nog geen verandering was ingetreden, heeft niet slechts voor de consumptie, doch ook ter vervulling van verkoopen op Mei en Juni aflading, herhaaldelijk een vaste stemming voor spoedige Plata-maïs teweeggeroepen, terwijl latere posities steeds tot veel lagere prijs werden aangeboden, tenslotte ook door de verschepers. Voor Donau-maïs bestond echter ook aan het einde van Juni zulk een premie nog nauwelijks en ook toen stond dus spoedige Donau-maïs nog aanmerkelijk lager genoteerd dan Plata-maïs in dezelfde positie. In de laatste weken van Juni is eindelijk het weder in Argentinië wat beter geworden, zoodat, indien niet een nieuwe regenperiode intreedt, eindelijk binnenkort wel vermeerdering der Argentijnsche verschepingen mag worden verwacht met lagere prijzen, ook voor spoedige Plata-maïs. Voorloopig echter is in de laatste dagen der maand de prijs voor stoomende en zeer spoedig te verladen Plata-maïs vrij wat gestegen met goede vraag en ook Donau-maïs was vaster.

GERST.

De gerstmarkt heeft in zeer sterke mate den invloed ondervonden van de aanzienlijke verhoging van het Deutsche invoerrecht, die op 1 April is ingegaan en die veroorzaakt heeft, dat de Deutsche gerstimport vrijwel geheel heeft opgehouden. Aanvankelijk was gerst in het begin van April nog vast, omdat Duitschland vóór de verhoging van het invoerrecht nog groote inkoop had gedaan. Omstreeks half April begon ook gerst lager te noteeren en door het dringend aanbod van Roemenië, Rusland en Argentinië, dat, nu Duitschland als koper ontbrak, veel te groot was om in West-Europa te worden opgenomen, zijn de prijzen voortdurend gedaald. Met zeer groote hoeveelheden gerst kwam telkens vooral Rusland aan

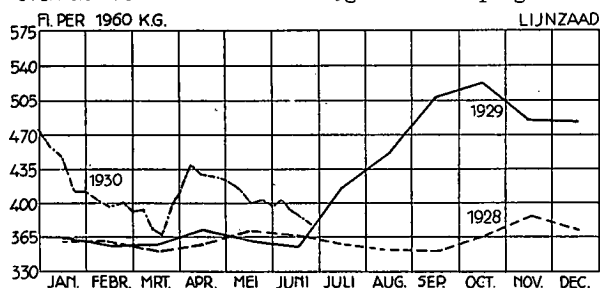

de markt en de concurrentie der drie genoemde landen heeft tenslotte geleid tot een hevige prijsdaling. De gerstprijzen is in Juni aangekomen op een zoo laag niveau als ook vóór den oorlog hoogst zelden is voorgekomen. Toch bleef het aanbod dringend en bij de verwachting van nieuwe groote oogsten in Roemenië en Rusland vonden tot slechts weinig hogere prijzen dan de voor spoedige gerst geldende, zelfs op levering in de laatste maanden van 1930 speciaal in Nederland geregeld zaken plaats. Noord-Afrika en Noord-Amerika doen aan de gerstzaken naar West-Europa ten laatsten tijd nauwelijks mede. In April, toen de prijzen nog niet de hevige daling hadden ondergaan, werden in gerst uit Noord-Afrika en de Vereenigde Staten wel een korten tijd zaken gedaan, doch bij de voortdurende prijsverlaging hebben die landen de concurrentie opgegeven. In de laatste dagen van

Juni is gerst vrij wat vaster geloopt, daar de lage prijzen tenslotte den kooplust aanwakkerden en tevens in ruime mate tot dekking van vroegere verkoopen werd overgegaan.

LIJNZAAD.

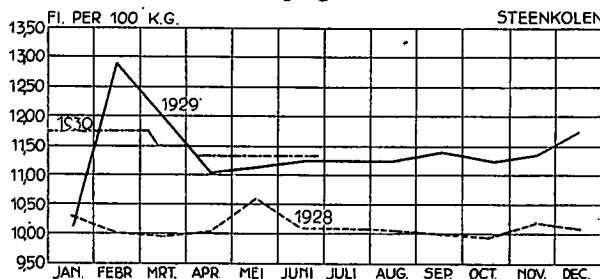
Na de inzinking aan het eind van Maart, toen de prijzen door de paniekstemming, waarin verschillende markten verkeerden, zakte tot op f 365.— per last en er op die basis krachtig gekocht werd, is een scherpe reactie gevolgd met als resultaat een gevoelige verhooging van de prijzen tot op f 425.— Evenwel de teleurstelling bleef niet uit; het zachte voorjaar, hetwelk een overvloed aan groenvoeder met zich medebracht en bovenal het geweldige aanbod van granen van alle mogelijke herkomst, belemmerden den verkoop van Lijnkoeken, die toch reeds duur te noemen waren in verhouding tot de prijzen van andere voederartikelen ten zeerste en bracht een gevoelige daling in de prijzen van dit, voor de verwerking van Lijnzaad zoo belangrijke product teweeg. De terugslag, die deze lage veekooprijzen op den ondernemingslust van den olie-fabrikant in Nederland teweeg bracht, leidde ertoe, dat men minder Lijnzaad ging koopen en verwerken. Dezelfde toestand deed zich in geheel Europa gevoelen

en het gevolg was een belangrijke vermindering in de vraag naar het Argentijnsche Lijnzaad. Daarnevens bleek, dat de V. S. van Noord-Amerika, waarvan men had aangenomen dat zij, in verband met hun eigen kleine oogst, gedwongen zouden worden om Lijnzaad in Argentinië te koopen, in staat waren hunne behoeften belangrijk te verminderen. Tenslotte kwam ook Britsch-Indië als geduchte concurrent te voorschijn, bracht Bombay en Calcutta Lijnzaad vlot ter markt en verscheeptte in ronde posten naar Europa, hetgeen Argentinië noopte de prijzen te verlagen. Het is daarom niet vreemd, dat wij van het hoogste punt van f 425.— begin April, nu weer tot ca. f 365.— eind Juni, teruggevallen zijn op de laagste prijzen van Maart l.l. Maar intusschen staat men in U.S.A. en in Canada voor de nieuwe oogsten en luiden ook de berichten omtrent de komende oogsten in Europa, die wat de oppervlakte betreft, zijn uitgebreid tegenover het vorige jaar, zeer gunstig. De prijzenloop gedurende de volgende 3 maanden zal dus hoofdzakelijk bepaald worden door de berichten omtrent de komende oogsten.

STEENKOLEN.

De afnemende industriële bedrijvigheid, die wij reeds signaleerden in ons vorig driemaandelijk verslag en die in zoo groote mate verantwoordelijk is geweest voor den minderen afzet aan de mijnen, duurt onverzwakt voort. De periodieke opgaven omtrent het aantal werklozen weerspiegelen dezen toestand heel

duidelijk. De productie van de mijnen is tengevolge van de mindere vraag verder ingekrompen en de prijzen zijn zoo mogelijk nog iets verder gedaald. Kolen

kunnen nu weer gekocht worden in Engeland tot de laagst bekende prijzen sinds de oorlog voorbij is; goede tweede klas Durham ongezeefde kolen tot prijzen van 13 sh. tot 13 sh. 6 d., enz. Wanneer niet alle voortteekenen bedriegen zou het wel eens kunnen zijn dat, door den tegenstand van het Hoogerhuis eenerzijds en de onbuigzaamheid van de Labour Leaders anderzijds niets kwam van de Coal Mines Bill. Het resultaat van al de moeiten en zorgen, die dit smartekind der Labour Party gekost heeft, zou dan niet anders zijn dan het geschapen hebben van veel onzekerheid en onrust in de kringen van verbruikers van kolen zoowel als in de kringen der voortbrengers zelve.

In Westfalen houdt het Kolensyndicaat de prijzen natuurlijk op peil, doch het gevolg van dit zich niet willen aanpassen aan de wereldmarkt is de overhand toenemende noodzakelijkheid van het opslaan van de kolen aan de mijnen, waartegen zelfs de ingekrompen productie niets vermag. In Westfalen en Rijnland liggen omstreeks 6 miljoen ton kolen opgeslagen, waarvoor geen afzet te vinden is.

PETROLEUM.

De niet zeer bevredigende situatie op de markten voor petroleumproducten heeft in het afgelopen kwartaal nauwelijks een wijziging ondergaan. Weliswaar heeft, mede onder den invloed van een zeer drastische prijsverlaging in Californië de verhouding tusschen aanbod en vraag naar ruwe olie ongeveer het evenwicht bereikt, maar, waar tengevolge van hooge rendementen vooral voor benzine ook een kleinere verwerking van ruwe olie ter voorzienting in de behoeften der markten voldoende ware geweest, heeft de situatie nog niet een verbetering ondergaan, waarmede de industrie tevreden zou kunnen zijn.

Uit deze overwegingen: wanverhouding tusschen verwerking en verbruik, heeft de Voorzitter van den Federal Oil Conservation Board het voorstel gedaan, om een „Zondagsrust” in de raffinaderijen in te voeren, waaronder echter niet een stilstaan der bedrijven op Zondagen werd bedoeld, maar een vermindering der verwerking met $\frac{1}{7}$. Het plan heeft instemming gevonden, echter nog niet ten volle het verwachte succes opgeleverd.

Een door den Staatssecretaris van binnenlandsche zaken geïnstalleerde commissie van petroleum-, „economists” en geologen, heeft op grond van een nauwkeurig onderzoek van het te verwachten verbruik van benzine een raming van de noodzakelijke productie aan ruwe olie uitgewerkt, die als voortreffelijke maatstaf voor de petroleumindustrie zou kunnen dienen, om vast te stellen, hoeveel zij per week mag produceren, zonder dat er overproductie ontstaat.

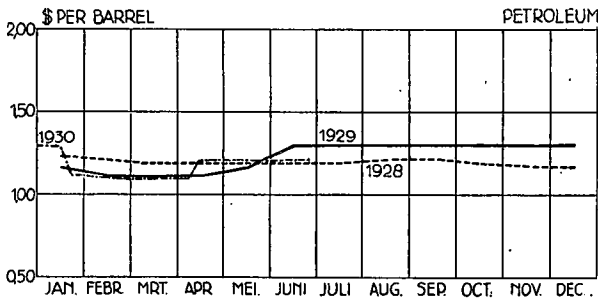
Tenslotte heeft de Federal Oil Conservation Board aan de petroleum-industrie en aan de algemeenschap een nieuwen dienst bewezen, door in zijn zoo juist gepubliceerde vierde rapport beslist voor de „unitization” der petroleumvelden op te komen. „Unitization of oilfields” is ook sinds eenigen tijd de officieele politiek van het American Petroleum Institute geworden. Daartegenover staat de schare der door afwijzing der voorgestelde invoerrechten op petroleum en haar derivaten teleurgestelden, „onafhankelijke” producenten, die alleen dan van „unitization” willen weten, indien eerst hun eisch vervuld wordt.

In verband met de nooit geheel gestaakte pogingen om tot een wereldregeling van de petroleumproductie en later ook van de petroleumdistributie te geraken, verdienen de Russische plannen tot opvoering der productie en der verwerking, alsmede van den uitvoer, belangstelling. Niet tevreden daarmede, dat het hun door een met alle middelen gevoerde campagne gelukt is, de Russische petroleumproductie sinds 1920 (laagste punt, gevolg der omwenteling) te verviervoudigen en op 103 miljoen barrels in 1929 te brengen, wenschen de Sovjets in het laatste jaar van het 5 jarenplan een productie van 40 à 41 miljoen tons

(pl.m. 290 millioen barrels) te bereiken, wat — al wordt dit programma niet voor de volle 100 pCt. uitgevoerd — ongetwijfeld een druk op tal van markten en/of een revisie van de verhouding tusschen de Sovjets en de Europeesch-Amerikaansche groote concerns tengevolge kan hebben.

In Roemenië, waar ook meer petroleum wordt geproduceerd dan noodzakelijk is, wordt eveneens over een stabilisatie der olie-winning gesproken.

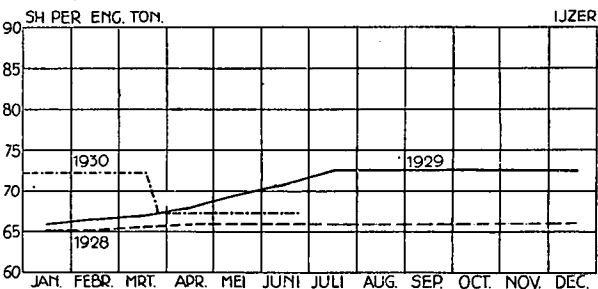

In de groote Europeesche consumptie-landen waren belangrijke wijzigingen der prijzen niet vast te stellen; slechts in Duitschland leidde de verhooging der invoerrechten tot een corresponderende stijging van de prijzen. Voorts is er sprake van, dat in het vervolg de benzine en benzine-benzole-mengselen ook een zeker percentage spiritus (pl.m. 2½ pCt.) zullen moeten bevatten, hetgeen een verdere opdrijving van den prijs zal beteekenen.

Niettegenstaande de economische depressie zijn de invoercijfers van benzine in nagenoeg alle landen belangrijk hooger dan voor dezelfde maanden in 1929.

IJZER.

Gedurende het tweede kwartaal 1930 heeft de algemeene depressie op de exportmarkt voor ruwijzer, welke in den loop van de twee laatste kwartalen werd waargenomen, zich nog meer geaccentueerd. De zeer geringe opleving van de vraag naar Cleveland gieterij-ijzer, welke na de jongste prijsverlaging van 5 sh. in Maart te constateeren viel, verdween spoedig. Verbruikers meenden door een afzijdige houding producenten tot een verdere prijsverlaging te kunnen nopen, te meer daar de cokesprijzen, en daarmee de productiekosten voortdurend daalden. Vóórdat de voorraden echter zoo omvangrijk werden, dat zij een prijsdrukkenden invloed konden uitoefenen, pasten producenten door een verdere beperking van de voortbrenging deze bij het verbruik aan.

Niet alleen de locale vraag naar Cleveland-ijzer, doch ook die in Schotland en op het vasteland nam bij voortduring af, o.m. tengevolge van aanbiedingen van Lux 3 tegen zeer lage prijzen — prijzen, welke onder de noteeringen van het Westeuropeesche Gieterij-ijzerkartel liggen. Zoo is de noteering van Lux 3 in Schotland de laatste 3 maanden met 3 sh. tot 65 sh. fob Grangemouth gedaald.

Interessant is nog te vermelden, dat thans ook het Roheisenverband de ruwijzerprijzen voor de binnenslandsche markt, welke sinds Mei 1928 ongewijzigd waren gebleven, heeft verlaagd, en wel met 2—3 R.M., ingaande 14 Juni.

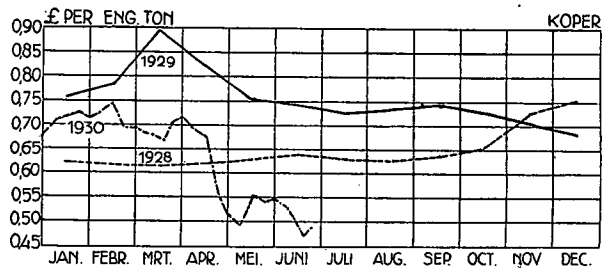
KOPER.

Aan de dalende tendens op de grondstoffenmarkt heeft zich tenslotte ook koper niet kunnen onttrekken. Een verdere daling van den koperprijs heeft plaats

gevonden met het gevolg, dat de Kartelnoteering voor het Continent nu 12.30 dollarcenten per lb. bedraagt, terwijl Londen £ 56 per ton voor Electr. koper noteert. Deze prijs is gedurende eenige dagen voor Amerika veel gunstiger geweest, zoodat men den indruk kreeg, dat het Koperkartel, Amerika opzettelijk bevoordeelde. Tegen deze tactiek hebben de Europeesche leden van het Kartel heftig geprotesteerd, zoodat de Amerikaanse noteering nu weer in overeenstemming is gebracht met de Europeesche. De statistische positie van het artikel blijft nog steeds zeer ongunstig:

	Oct. 1929	Febr.	Maart	April	Mei 1930
Prod. geraff. koper	152.840	121.190	127.060	124.535	132.185
Uitvoer	53.460	39.590	30.520	29.195	49.095
Binnenl. afl.	105.720	61.870	73.640	50.140	75.890
Voorraden geraff.	88.420	233.170	256.070	301.320	308.620
„ ongeraff.	254.940	264.780	266.560	268.65	265.560
	343.360	497.950	522.630	570.005	574.180

Uit de cijfers blijkt, dat, niettegenstaande de Meifafleveringen in verband met de prijsdaling aanzienlijk zijn toegenomen, de voorraden toch zijn gestegen, zoodat de totale voorraad ca. de helft der wereldproductie bedraagt. De sterke toeneming der voorraden wordt toegeschreven aan het feit, dat de loonsmelterijen in Amerika een overeenkomst hadden met het Kartel om tegen een bepaalden prijs het koper van hen te betrekken. Teneinde nu te voorkomen, dat de smelterijen zelf het koper op de markt zouden brengen, was het Kartel gedwongen groote kwantiteiten koper over te nemen.

In Europa wil men zich op een andere wijze trachten vrij te maken van het Koperkartel. Deze maand is een combinatie tot stand gekomen, welke bestaat uit de Amalgamated Metal Corp. (Engeland), de Metallgesellschaft (Duitschland) en de Société Générale des Minerais (België). Deze drie groepen stonden reeds lang met elkaar in verbinding. Er is, wat koper betreft, bij deze groepeerings één bezwaar, nl. dat voor een deel de handel wel vertegenwoordigd is, doch de producenten van koper daarentegen bijna niet. Uit de nieuwe groepeerings komt ook weer sterk de drang naar voren om de koperverwerkende industrie met de kopervoortbrenging te verbinden. Wij wezen er reeds op, hoe bijv. in Amerika de koperverwerkende industrie, als draadtrekkerijen, kabelfabrieken, Messingwerken etc. gecontroleerd worden door de Guggenheim en de Anaconda groep.

De overweging tot deze concentratie was om de verwerkende industrie steeds zonder stagnatie aan grondstoffen te helpen en omgekeerd de grondstoffenproducenten een constante afzet te verzekeren. In de nieuwe groepeerings bestaat nu ook wel een dergelijke samenwerking. De Metallgesellschaft heeft hare verbindingen met Hedderheimer Kupferwerke, Berg-Heckmann-Selve A.G. Aron Hirsch. De laatste firma heeft weer een belangengemeenschap gesloten met de Haut Katanga. De British Amalgamated Metal Corp. heeft verbindingen met de Intern. Nickel Corp. de Burma Groep, de Noranda groep in Canada, etc.

Verder is de Belg. groep geïnteresseerd bij de Raff. Soc. Gén. Métall. de Hoboken, terwijl alle drie groepen belang hebben bij de Ertswinningen in Rhodesia.

Indien deze Europeesche groepeerings op den duur over voldoende capaciteit zou kunnen beschikken, zal zeer zeker van Amerikaanse zijde hiermede rekening moeten worden gehouden. Op het oogenblik zijn wij echter nog niet zoover.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. 1)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Januari 1929	158.8	308.5	180.0	420.9	309.3	300.4	399.0	256.1	142.0	411.7	579.4	468.1
Februari 1929	165.0	316.9	182.0	427.3	286.9	297.6	386.3	273.9	139.9	412.8	576.6	458.3
Maart 1929	166.0	310.5	183.3	421.8	280.3	291.6	394.8	270.3	140.6	412.0	559.1	442.3
April 1929	162.7	328.0	178.2	418.2	274.8	275.8	394.9	238.6	135.4	400.8	514.4	458.5
Mei 1929	161.8	361.5	170.4	435.6	281.4	269.2	393.4	242.2	128.5	401.8	485.5	472.9
Juni 1929	155.3	375.2	167.4	455.3	292.5	273.5	404.2	234.2	126.6	403.2	459.9	445.7
Juli 1929	157.8	366.2	166.0	462.2	258.3	272.2	392.0	244.4	122.9	402.3	451.6	447.6
Augustus 1929	154.4	375.2	165.9	489.4	259.0	276.9	396.8	248.8	121.2	400.8	462.4	443.4
September 1929	159.4	378.4	169.9	482.0	219.5	280.9	431.7	247.2	120.1	414.7	470.3	433.2
October 1929	156.5	335.3	158.0	427.3	185.4	254.0	435.4	225.4	113.0	397.5	453.3	423.8
November 1929	151.4	301.1	150.2	384.1	144.3	218.9	398.3	174.6	106.2	366.9	426.7	406.4
December 1929	150.4	292.8	144.6	368.7	124.4	213.9	396.7	145.7	103.4	356.1	408.3	418.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari 1930	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	96.6	365.-	428.-	392.4
Maart 1930	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April 1930	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.-	405.7
Mei 1930	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni 1930	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.-	344.4

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1930 f 5.114.480.000 = 100.

2 Januari 1930.....	100	5	Maart 1930.....	98.3	7	Mei 1930.....	96.2
8 " 1930.....	100.1	12	" " 1930.....	97.7	14	" " 1930.....	96.1
15 " 1930.....	102.4	19	" " 1930.....	95.8	21	" " 1930.....	96.1
22 " 1930.....	102.4	26	" " 1930.....	98.5	28	" " 1930.....	95.8
29 " 1930.....	102.2	2	April 1930.....	101.2	4	Juni 1930.....	93.4
5 Februari 1930.....	101.9	9	" " 1930.....	101.5	11	" " 1930.....	91.6
12 " 1930.....	101.1	16	" " 1930.....	101.6	18	" " 1930.....	88.8
19 " 1930.....	100.5	23	" " 1930.....	101.9	25	" " 1930.....	90.2
26 " 1930.....	99.3	30	" " 1930.....	99.-			

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

(Vervolg van pag. 601.)

op haar beurt ook credietgeefsters zijn en wel ieder voor geheel verschillende categorieën credietnemers. Een goed ontwikkeld depositowezen is een absolute vereischte voor een bevestigend functioneeren van het credietwezen, een feit, dat in geen geval uit het oog mag worden verloren.

Zeiden wij boven, dat de invloed van de Young-leening op onze geldmarkt zeer onbetekenend is geweest, een andere vraag is, wat met de opbrengst daarvan zal geschieden. Dit is niet zonder belang voor onze markt. In de meeste landen toch zal het netto-provenu der leening in het land zelve worden uitgezet. Of dit in Nederland ook het geval zal zijn is ons nog niet bekend. Ook aan de dagbladen schijnen daarover geen mededeelingen te zijn gedaan. Een uitzetten van de gelden in ons eigen land zou in hoofdzaak moeten geschieden door het nemen van disconto's. Wij meenen, dat dit niet — althans niet in belangrijke mate — heeft plaats gehad. Zou het alsnog gebeuren, dan kan men wel een druk op de discontokoersen verwachten.

Wordt het saldo weggetrokken, dan zal onze wisselmarkt daarvan den invloed ondergaan. Wij herinneren in dit verband aan het veto-recht, dat de president van De Nederlandsche Bank op alle wisseltransacties van de Bank voor Internationale Betalingen in ons land heeft. Voor een ongewenschten invloed op onze wisselkoersen bestaat derhalve geen vrees.

In Duitsland is de op de Reichsbank door het bedrijfsleven uitgeoefende druk, na een verrassend zware ultimo, steeds minder geworden. Van contact met de geldmarkt was reeds lang geen sprake meer. Zoo werd zij langzamerhand in de richting van een discontoverlaging gedreven, welke dan ook op 21 Juni plaats vond. Met ingang van dien datum werd het disconto van 4½ op 4 pCt. verlaagd. Het toenemende bedrag wisselde op het buitenland en de vermindering der binnenlandsche wisselportefeuille maakten, dat een langer uitstel niet wenschelijk was. Dr. Luther heeft in zijn motiveering van de discontoverlaging alleen gewezen op de op het tijdstip der wijziging geldende factoren. Dat is ook natuurlijk wel het

voorzichtigste. Zijn wij echter goed onderricht, dan zal de Young-leening voor de Reichsbank een verdere versterking van haar buitenlandsche wisselportefeuille medebrengen. Een deel der leening (400 miljoen mark) komt Duitsland ten goede voor Reichsbahn en Postreijen, welke slechts geleidelijk van dit crediet gebruik zullen maken. De 400 miljoen zullen grotendeels in buitenlandsche deviezen aan de Reichsbank worden overgemaakt, waardoor haar positie op het buitenland — althans tijdelijk — aanzienlijk zal versterken. Mogelijk is echter, dat men het saldo nog eenigen tijd bij de Bank voor Internationale Betalingen zal laten staan. De mogelijkheid te allen tijde de beschikking te kunnen hebben over een enorm te goede aan buitenlandsche deviezen is een factor van beteekenis.

Ook overigens doet zich de invloed van de Bank voor Internationale Betalingen op de Deutsche geldmarkt gelden. Heeft zij ook op andere geldmarkten transacties uitgevoerd, voor de Deutsche zijn haar wisselaankopen van bijzondere beteekenis. De weinige semi-officieele instellingen, welke daar zulke belangrijke koopsters zijn van wissels, verschijnen hoe langer hoe minder op de markt, daar de middelen den laatsten tijd vrij krap zijn. Aan het optreden van de Bank voor Internationale Betalingen schijnt het nu te danken te zijn, dat de discontokoersen zich konden handhaven. Zoo werd één dezer dagen gemeld, dat zij koopster is geweest van, naar wij ons meenen te herinneren, een bedrag van R.M. 13 miljoen Berlijnsche schatkistwissels.

Men kan tegenwoordig niet meer over de Engelsche geldmarkt spreken zonder de Fransche daarin te betrekken en omgekeerd. Veel is in de verhouding tusschen beide markten in de afgelopen maand niet gewijzigd. De franc blijft zeer vast en aanleiding geven tot gouduitvoeren. Door deze aanhoudende goudexporten heeft de Bank of England zich dusdanig bedreigd gevoeld, dat zij een noodsprongetje heeft gemaakt. Door goud af te geven, dat van zoodanig gehalte is, dat raffinage in Frankrijk opnieuw noodig is, heeft zij het gouduitvoerpunt ten opzichte

(Vervolg zie pag. 609.)

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DUITSCHLAND.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																
	Index van de industriële productie	Productie-index van					Aantal werklozen ²⁾	Buitenlandsche handel ³⁾						Invoer. resp. Uitvoer. (+) overschot	Scheepvaartverk. v. d. be-langr. havens ²⁾		Ontvangsten van de spoorwegen ²⁾
		Steenkolen	Ijzer	Staal	Machine-industrie	Katoen-industrie		Invoer			Uitvoer				In-komend	Uit-gaand	
								Totaal	Grond-stoffen	Fabri-katen	Totaal	Grond-stoffen	Fabri-katen				
		Gemiddelde van 1928 = 100						1000	in millioenen R.M.						in 1000 N.R.T.		
1925	83,2	87,6	86,6	84,6	81,8	95,6	▲	1.030	518	167	774	166	563	256	2.766	2.793	—
1926	78,9	96,5	82,7	76,7	69,5	80,4	—	834	412	114	868	228	596	+	343.190	3.183	—
1927	100,1	102,0	111,3	112,6	91,7	110,6	—	1.186	599	212	900	217	644	+	2863.389	3.374	417,6
1928	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1.024	1.167	604	205	1.025	225	725	+	1653.678	3.653	428,3
1929	101,8	108,3	113,8	112,5	99,7	90,5	1.459	1.120	600	189	1.124	244	819	+	43.637	3.598	445,5
Januari	95,2	104,2	109,8	119,3	80,2	98,2	2.433	1.319	698	215	1.105	247	791	+	2143.304	3.326	382,5
Februari	91,0	101,9	108,9	111,7	77,0	93,9	2.622	1.017	546	182	973	211	713	+	442.315	2.259	366,4
Maart	99,0	108,4	106,1	111,1	94,1	91,1	2.091	1.022	563	188	984	223	709	+	382.979	2.943	457,8
April	108,4	107,7	115,1	119,7	109,1	97,1	1.325	1.255	692	200	1.231	270	876	+	243.734	3.754	430,8
Mei	109,1	105,2	115,1	120,2	98,4	82,5	1.011	1.122	613	196	1.176	260	834	+	543.871	3.846	451,5
Juni	109,8	107,6	120,3	120,8	113,4	85,3	930	1.078	585	202	1.079	228	788	+	233.787	3.797	464,1
Juli	104,7	106,8	120,3	114,7	110,2	70,9	864	1.230	613	197	1.100	244	810	+	1304.009	3.925	501,3
Augustus	103,3	107,6	116,9	109,6	105,9	86,7	883	1.074	576	180	1.191	261	884	+	1174.308	4.303	495,0
September	101,8	108,2	114,8	104,3	102,7	87,6	910	1.038	547	180	1.204	260	879	+	1663.977	3.880	473,9
October	101,4	110,4	115,7	107,7	96,3	95,3	1.061	1.107	601	190	1.254	249	923	+	1473.986	3.974	481,8
November	101,4	116,6	112,9	108,8	97,3	97,4	1.387	1.161	652	177	1.154	240	851	+	83.672	3.667	430,1
December 1930	96,0	114,9	110,1	101,8	111,2	100,4	1.985	1.013	528	163	1.063	233	775	+	503.677	3.498	410,2
1930																	
Januari	94,8	112,6	109,2	103,7	85,6	99,2	2.483	1.295	624	174	1.092	249	795	+	2033.450	3.465	360,6
Februari	92,9v	101,9	106,7	103,7	89,8	100,3	2.656	982	524	168	1.026	224	756	+	453.144	3.073	340,3
Maart	92,5v	97,1	100,8	97,6	98,4v	96,6	2.347	884	493	167	1.104	221	833	+	2203.633	3.535	385,7
April		96,2	93,1	91,0			2.081	888	480	159	977	200	734	+	883.544	3.550	
Mei								831	454	159	1.096	236	813	+	265		

1) De indexcijfers van de productie zijn ontleend aan de publicaties van het Institut für Konjunkturforschung.

2) Deze cijfers, ontleend aan Wirtschaft und Statistik, zijn voor de jaren 1925—1929 maandgemiddelden.

3) De cijfers van 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) voorloopig.

DUITSCHLAND.

Datum	Kapitaalmarkt ¹⁾																	Geldmarkt ¹⁾				Prijzen		Aantal Faillissementen	
	Effectenbeurs								Emissies ²⁾																
	Indexcijfer van																								
	Aandeelen	Crediet-banken	Steenkolen ondern.	12 Metaal-industrieën	14 Electro-techn. ondern.	26 Chemische ondern.	8% Goud-Pand-brieven	Totaal	Binnen-landsche			In het buitenland opgenomen			Aandeelen	Obligaties	Privaatrechtelijke ondern.	Publiekrechtelijke lichamen	Tegede bij Spaarbanken ³⁾	Callrente	Particulier Disconto	Rente van maandgeld	Indexcijf. v. Groothand. prijzen		Kosten van Levens-onderhoud
									Totaal	Binnen-landsche	In het buitenland opgenomen	Aandeelen	Obligaties	Privaatrechtelijke ondern.											
1924—1926 = 100								in millioenen R.M.						mill. R.M.				1913 = 100		1913/4 = 100					
1925....	93	93	97	97	93	89	—	250	145	105	55	195	182	68	1.694	9,08	7,62	10,82	142					1.217	
1926....	109	118	121	97	121	113	—	510	381	129	82	428	310	200	3.185	5,31	4,91	6,57	134					1.319	
1927....	158	162	163	130	174	155	—	479a	361a	118	120	359	358	121a	4.698	6,05	5,49	7,82	138	148				656	
1928....	148	159	128	101	174	142	96,8	476b	354b	122	112	364	321	155b	6.990	6,74	6,54	8,22	140	152				883	
1929....	134	153	120	85	168	123	93,9	242c	213c	29	82	160	174	68c	9.016	7,68	6,87	8,96	137	154				821	
Januari	147	165	118	92	180	141	96,2	524	497	27	227	297	402	122	7.416	5,16	5,80	7,57	139	153				832	
Februari	142	161	118	89	172	136	95,9	433d	274d	159	77	356	205	228d	7.655	6,44	5,81	7,31	139	154				775	
Maart	141	160	119	88	173	134	95,8	235	187	48	53	182	183	52	7.828	7,08	6,31	7,65	140	157				930	
April	141	157	119	87	175	132	95,2	281	280	1	124	157	241	40	7.959	6,94	6,63	8,08	137	154				885	
Mei	135	151	116	83	169	127	93,8	202	198	4	129	73	193	9	7.999	9,38	7,49	9,76	136	154				846	
Juni	139	156	123	87	175	130	93,7	292	222	70	85	207	207	85	8.190	8,11	7,50	10,00	135	153				803	
Juli	136	154	125	88	175	123	93,7	187	185	2	45	142	122	65	8.316	8,56	7,40	9,85	138	154				845	
August.	134	151	125	86	175	120	93,4	195	193	2	76	119	129	66	8.466	7,64	7,18	9,75	138	154				739	
Septemb.	132	151	127	85	171	117	92,8	176	173	3	44	132	82	94	8.596	8,17	7,18	9,74	138	154				657	
October	135	147	120	79	157	109	92,4	129	102	27	36	93	104	25	8.723	8,38	7,28	9,71	137	154				840	
Novemb.	120	142	118	76	149	104	92,1	101	98	3	39	62	95	6	8.827	7,98	6,89	8,82	136	153				813	
Decemb. 1930	115	137	116	75	143	99	91,9	129	127	2	29	100	103	26	9.016	8,27	6,98	9,35	134	153				881	
1930																									
Januari	120	141	123	80	149	102	92,5	322	319	3	163	159	303	19	9.359	6,43	6,33	8,30	132	152				1.106	
Februari	121	143	123	82	148	102	93,7	433	277	156	34	399	337	96	9.548	6,36	5,54	7,41	129	150				1.103	
Maart	119	139	123	81	146	101	94,2	450	355	95	23	427	321	129	9.637	5,88	5,12	6,93	126	149				1.142	
April	122	139	123	82	150	106		473	369	104	45	428	273	200	9.724	4,80	4,46	6,00	127	147				1.006	
Mei																									1.062

1) De cijfers betreffende de kapitaal- en geldmarkt zijn ontleend aan „Wirtschaft und Statistik“.

2) Cijfers van 1925—1929 zijn maandgemiddelden. Een scheiding tusschen privaatrechtelijke ondernemingen en publiekrechtelijke lichamen is voor Duitsland uiterst moeilijk. Wij hebben getracht deze zoo zuiver mogelijk weer te geven.

3) De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand, resp. van het jaar.

a) waarvan 5 buitenl. em. in Duitsland.

b) " 1 " " " "

c) " 2 " " " "

d) " 19 " " " "

(Vervolg van pag. 607.)

van den franc kunstmatig eenigszins hooger gebracht dan voordien het geval was en wel ongeveer 20 centimes per pond sterling. Het gevolg is natuurlijk een oploopen van den francoers geweest.

De Engelsche geldmarkt is den laatsten tijd aan verschillende invloeden onderhevig en in het land zelve durft men zich geen oordeel over de toekomstige ontwikkeling daarvan aan te matigen. Aan „The Economist” ontleenen wij de volgende discontokoersen voor 3-maands wissels:

5 Juni	12 Juni	19 Juni	26 Juni
2½— ⁵ / ₃₂	2 ⁵ / ₁₆	2 ⁷ / ₁₆ —½	2¼ pCt.

De daling van de laatste week werd waarschijnlijk veroorzaakt door de discontoverlagingen te New-York en Berlijn. Berlijn zit zoo ruim in het geld, dat de druk op Londen steeds minder wordt. De daardoor vrijkomende gelden zoeken belegging op de wisselmarkt. Het contact dat de Bank of England den laatsten tijd weer met de geldmarkt had gekregen, dreigt aldus weer verloren te gaan.

Ook New-York heeft het disconto verlaagd, en wel van 3 tot 2½ pCt. met ingang van 19 Juni jl. Daarmede is het laagste officieele disconto der wereld bereikt. De aanhoudende depressie heeft hier — als elders — de bekende uitwerking niet gemist. De bekende post „Bills bought in open market” der New-Yorksche Federal Reserve Bank liep terug van bijna \$ 75 miljoen op 5 Juni tot ca. \$ 10 miljoen op 26 Juni.

Ook elders hadden eenige discontoverlagingen plaats: zoo verlaagde Praag met ingang van 25 Juni het disconto van 4½ op 4 pCt., nadat Warschau reeds op 12 Juni het disconto had gebracht van 7 op 6½ pCt.

Wij willen tot slot nog eenige woorden wijden aan de Turksche Staatsbank. De regeering in Turkije heeft de beschikking gekregen over \$ 10 miljoen, afkomstig van de transactie met de Zweedsche Lucifertrust. Dit bedrag zal dienen als basis voor de nieuwe circulatiebank. Er zal een staatsbank worden opgericht, waarmede dus aan de Ottomaansche Bank het bankbiljettenmonopolie wordt ontnomen. De Turksche Staatsbank zal het in omloop zijnde papiergeld inwisselbaar in goud verklaren. Stabilisatie zal echter eerst plaats hebben, nadat volledige overeenstemming inzake de Turksche schulden zal zijn bereikt. Intusschen is het steunconsortium voor het Turksche Pond tot het einde van dit jaar verlengd.

V. D. BR.

BOEKAANKONDIGING.

La Paix de Versailles VI: Régime des ports, voies d'eau et voies ferrées (Les éditions internationales, Paris).

Onder bovenstaanden titel is een bronnenuitgave verschenen, die verdient te worden aanbevolen in de aandacht van hen, die belang stellen in de na-oorlogsche ontwikkeling van het internationaal verkeersrecht, speciaal van het internationaal rivierenrecht.

In E.-S. B. No. 746 wijdde ik een artikel aan de werkzaamheden van de vredesconferentie op dit gebied, aan de hand van de bronnenuitgave van D. H. Miller. Millers zeldzame en daardoor moeilijk toegankelijke boek wordt door de Fransche publicatie op gelukkige wijze aangevuld. Zij bevat voornamelijk stenografische verslagen van de commissie voor waterwegen enz., waaruit men van het verhandelde een levendig en scherp beeld krijgt. Millers boek geeft van de vergaderingen slechts notulen, maar het is vollediger dan het Fransche werk, doordat daarnaast véél meer bijlagen (ontwerp-teksten e.d.) worden gegeven, terwijl in het Fransche boek bovendien verslagen ontbreken van een aantal vergaderingen, waarvan men bij Miller de notulen vinden kan.

De hoofddruk, gelijk ik die in E.-S. B. No. 746

gaf, is uiteraard dezelfde¹⁾. De uitgevers hebben met hun publicatie aan de waarheid een grooter dienst bewezen dan aan de theorie, dat verheven rechtsbeginselen te Versailles tot uitdrukking werden gebracht, welke theorie als eenige verdienste heeft, dat zij aan Fransche machtspolitiek zoo uitnemend ten stade komt. Hetgeen, ondanks alles, haar voortbestaan wel zal waarborgen.

J. ZAAIJER;

¹⁾ Ik maak van deze gelegenheid gebruik om een fout te herstellen, die ik daar maakte door een onduidelijkheid in Millers stukken. De quaestie van de samenstelling van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart is niet ter beslissing naar den Oppersten Raad verwezen: aan het voornemen daartoe behoefde geen gevolg te worden gegeven, doordien de Fransche delegatie in de commissie voor waterwegen enz. ter elfder ure bakzeil haalde, zij het in dubbelzinnige bewoordingen.

Ten onrechte schreef ik ook, dat Frankrijk aanvankelijk evenveel stem in de Centrale Commissie vroeg als Duitschland zou hebben. Het vroeg evenveel vertegenwoordigers, maar bovendien een *stemgerechtigd* Fransch voorzitter. Hierop werd niet direct aanmerking gemaakt, en Frankrijk verhoogde zijn eischen nog wat. Toen kwam de Engelsche weigering. om aan Frankrijk meer stem te geven dan aan Duitschland.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	28 Juni	23/28 Juni	16/21 Juni	9/14 Juni			
Amsterdam Partic.disc.	2 ¹ / ₁₆	1 ³ / ₄ -2 ¹ / ₁₆	1 ³ / ₄ -2	1 ¹¹ / ₁₆ 2 ¹ / ₁₆	5 ¹ / ₄ -3 ³ / ₈	4-3 ³ / ₈	3 ¹ / ₂ -3 ¹ / ₁₆
Prolong.	—	1 ³ / ₄ -2 ¹ / ₁₆	1 ³ / ₄ -2	1 ¹ / ₂ -2	4 ³ / ₄ -5 ¹ / ₂	4-1 ¹ / ₂	2 ¹ / ₄ -3 ¹ / ₄
Londen Daggeld...	1 ¹ / ₄ -2	1 ¹ / ₄ -2	1 ¹ / ₂ -2 ¹ / ₂	1 ¹ / ₄ -2 ³ / ₄	3 ¹ / ₂ -6 ¹ / ₂	3-6	1 ³ / ₄ -2
Partic.disc.	2 ¹ / ₄	2 ³ / ₁₆ -7 ¹ / ₁₆	2 ⁷ / ₁₆ -5 ³ / ₈	2-1 ¹ / ₂	5 ⁶ / ₁₆ -7 ¹ / ₁₆	3 ³ / ₁₆ 1 ⁵ / ₁₆	2 ¹ / ₄ -3 ¹ / ₄
Berlijn Daggeld...	4-6	1 ¹ / ₂ -6	1 ¹ / ₂ -4 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂ -4 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂ -11 ¹ / ₂	5-10	—
Partic.disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ⁵ / ₈	7 ¹ / ₂	6 ³ / ₈ -3 ³ / ₄	—
56-90 d...	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3 ⁵ / ₈	7 ¹ / ₂	6 ³ / ₈ -7 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈ -1 ¹ / ₂
Warenwechel.	3 ¹ / ₄ -7 ¹ / ₈	3 ³ / ₄ -7 ¹ / ₈	3 ³ / ₄ -4	4	8 ¹ / ₄ -1 ¹ / ₂	7	—
New York Daggeld ¹⁾	2-1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂ -2 ³ / ₄	2 ¹ / ₂ -3 ¹ / ₄	2 ¹ / ₂ -3 ¹ / ₄	10-1 ¹ / ₄	6 ¹ / ₂ -8 ¹ / ₄	1 ³ / ₄ -2 ¹ / ₂
Partic.disc.	2	2-1 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈ -1 ¹ / ₄	2 ¹ / ₄	5 ¹ / ₂	4 ¹ / ₄	—

¹⁾ Koers van 27 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾
24 Juni 1930	2.48 ⁷ / ₈	12.09 ¹ / ₈	59.31	9.77	34.73	100 ¹ / ₈
25 „ 1930	2.48 ¹³ / ₁₆	12.09 ⁹ / ₁₆	59.32 ¹ / ₂	9.77	34.72 ¹ / ₂	100 ¹ / ₈
26 „ 1930	2.48 ¹³ / ₁₆	12.09 ¹ / ₈	59.30	9.77 ¹ / ₂	34.73	100 ¹ / ₈
27 „ 1930	2.48 ¹³ / ₁₆	12.09 ¹ / ₈	59.27 ¹ / ₂	9.77 ¹ / ₂	34.73 ¹ / ₂	100 ¹ / ₈
28 „ 1930	2.48 ³ / ₄	12.09 ¹ / ₈	59.26	9.77 ¹ / ₂	34.73	100 ¹ / ₈
30 „ 1930	2.48 ¹³ / ₁₆	12.09 ¹ / ₈	59.30 ¹ / ₂	9.77 ¹ / ₂	34.73	100 ¹ / ₈
Laagste d.w. ¹⁾	2.48 ¹ / ₁₆	12.08 ¹ / ₈	59.24	9.76 ¹ / ₂	34.70	100
Hoogste d.w. ¹⁾	2.48 ¹¹ / ₁₆	12.09 ¹ / ₈	59.34	9.77 ¹ / ₂	34.74	100 ¹ / ₈
23 Juni 1930	2.48 ¹³ / ₁₆	12.09 ¹ / ₈	59.36 ¹ / ₂	9.77 ¹ / ₂	34.73 ¹ / ₂	100 ¹ / ₈
16 „ 1930	2.48 ¹¹ / ₁₆	12.08 ¹ / ₁₆	59.33 ¹ / ₂	9.76	34.69 ¹ / ₂	100 ¹ / ₈
Muntpariteit	2.48 ³ / ₄	12.10 ³ / ₄	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan **)	Madrid *)
24 Juni 1930	43.22 ¹ / ₂	35.15	7.37 ¹ / ₂	1.48	13.03	28.97 ¹ / ₂
25 „ 1930	43.23	35.15	7.37 ¹ / ₂	1.48	13.03 ¹ / ₂	28.65
26 „ 1930	43.23	35.15	7.37 ¹ / ₂	1.48	13.03 ¹ / ₂	28.57 ¹ / ₂
27 „ 1930	48.23 ¹ / ₂	35.15	7.37 ¹ / ₂	1.48	13.03 ¹ / ₂	28.04
28 „ 1930	48.21 ¹ / ₂	35.12 ¹ / ₂	7.37 ¹ / ₂	1.48	—	—
30 „ 1930	48.22	35.15	7.38	1.48	13.03 ¹ / ₂	27.17 ¹ / ₂
Laagste d.w. ¹⁾	48.18 ¹ / ₂	35.07 ¹ / ₂	7.37 ¹ / ₂	1.47	13.02	27.10
Hoogste d.w. ¹⁾	48.24	35.17 ¹ / ₂	7.39	1.49	13.05	29.10
23 Juni 1930	48.22 ¹ / ₂	35.15	7.38 ¹ / ₂	1.48	13.03 ¹ / ₂	28.97 ¹ / ₂
16 „ 1930	48.20	35.10	7.37 ¹ / ₂	1.48	13.03	29.12 ¹ / ₂
Muntpariteit	48.—	35.—	7.37 ¹ / ₂	1.488	13.09	48.52 ¹ / ₂

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen*)	Oslo *)	Hel- sing- fors *)	Buenos- Aires *)	Mon- treal *)
24 Juni 1930	66.82½	66.60	66.62½	6.26½	91½/8	2.49
25 „ 1930	66.85	66.60	66.62½	6.26½	907/8	2.487/8
26 „ 1930	66.85	66.60	66.65	6.26½	897/8	2.48¾
27 „ 1930	66.85	66.60	66.65	6.26½	88½	2.48¾
28 „ 1930	66.82½	66.60	66.62½	6.26½	88¾	2.4811/16
30 „ 1930	66.85	66.60	66.62½	6.26	885/8	2.485/8
Laagste d.w. 1)	66.80	66.55	66.57½	6.25½	88	2.485/8
Hoogste d.w. 1)	66.90	66.65	66.65	6.27½	91½	2.491/8
23 Juni 1930	66.85	66.62½	66.65	6.26½	92¼	2.49
16 „ 1930	66.80	66.55	66.57½	6.26½	92¾	2.485/8
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95¼	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 1 Juli 1930 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank- disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10¾	12.08½	3
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.29½	4
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.77½	2½
Brussel *) §)	100 Belga	34.59	34.73	3
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.94½	3
Zürich *)	100 „	48.—	48.21½	3
Praag	100 Kronen	7.37¼	7.37¾	4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	35.15	5½
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.50	5½
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.47½	9
Sofia	100 Leva	48.—	1.80	10
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.40	5½
Istanbul	Turksch £	10.93	1.17½	9
Athene	100 Drachme	3.23	3.22½	9
Milaan	100 Lira	13.09	13.03	5½
Madrid	100 Peseta	48.—	27.62½	5½
Lissabon	Escudo	2.68½	0.11½	8
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.57½	4
Oslo *)	100 „	66.67	66.62½	4½
Stockholm *)	100 „	66.67	66.82½	3½
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	54.85	54.85	6
Warschau	100 Zloty	27.91	27.88	6½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.80	6
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	48.—	6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.60	6
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.26¼	6½
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.85	6½
Danzig	100 Gulden	48.42	48.32½	4½
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4878	2.48¾	2½
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.48½	2½
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.18	6
Buenos Aires	Peso (papier)	1.05681	0.87¾	6-7
La Paz (Bolivia)	Boliviano	0.9080	0.67	6-7
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.80752	28.—	6-7
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30¼	6-7
Bogota (Columbia)	Peso	2.42	2.19	6-7
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.49¼	6-7
Lima (Peru)	Sol	0.92½	0.92½	6-7
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	2.14	6-7
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.46½	6-7
Paramaribo	Gulden	1.—	0.9967	6-7
Willemstad (Curag.)	Gulden	1.—	1.01½	6-7
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62	6-7
Guatemala	Quetzal	2.48¾	2.48¾	6-7
Managua (Nicarag.)	Cordoba	2.48¾	2.46	6-7
San Salvador (Salv.)	Colon	1.2440	1.21½	6-7
Azië.				
Calcutta	Rupee	0.91	0.90	6
Batavia	Gulden I.C.	1.—	1.00½	4½
Kobe	Yen	1.24	1.23	5
Hong Kong	Dollar	0.77	0.77	6
Shanghai	Taël	0.90¾	0.90¾	6
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.39¾	6
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.22½	6
Bangkok	Baht	1.10	1.11½	6
Teheran (Perzië)	Kran	0.20	0.20½	6
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10¾	12.06	6
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.40	6
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10¾	11.36¼	6
Nieuw Zeeland	£	12.10¾	11.53	6

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. *) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg.
§) 1 Belga = 5 frank. 2) 1 Sol. = f 0.97½.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
24 Juni 1930	4,86	3,92½/8	23,84½/8	40,18½/8
25 „ 1930	4,86	3,92½/8	23,84	40,19
26 „ 1930	4,861/32	3,92½/8	23,83¾	40,19½/8
27 „ 1930	4,863/32	3,92¾	23,82¼	40,19¾
28 „ 1930	4,863/32	3,927/8	23,82¼	40,20¼
30 „ 1930	4,8513/16	3,92¾	23,83¼	40,19¾
1 Juli 1929	4,8413/16	3,911/8	23,82½	40,15½
Muntpariteit	4,8667	3,903/8	23,81¼	40,11/8

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings- eenheden	14 Juni 1930	21 Juni 1930	23/28 Juni '30 Laagste/Hoogste	28 Juni 1930
Alexandrië..	Piast. p. £	97½	97½	977/16	979/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374½	3753/8
Bangkok....	Sh. p. tical	1/101/8	1/105/8	1/101/8	1/101/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.77½	27.78½	27.75	27.81
Buenos Aires	d. p. \$	417/8	413/8	40	417/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/513/16	1/553/64	1/523/32	1/573/8
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/371/16	1/23/8	1/3	1/3¾
Kobe	Sh. p. yen	2/013/32	2/013/32	2/013/32	2/027/64
Lissabon	Escu. p. £	108¾	108¾	1081/8	108¾
Mexico 1)....	\$ per £	10.25	10.25	10.15	10.35
Montevideo	d. per £	43½	43½	42¾	44½
Montreal ...	\$ per £	4.85¾	4.855/8	4.85¾	4.861/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	517/32	585/64	5½	519/32
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/691/16	1/529/32	1/53/8	1/613/16
Singapore ..	id. p. \$	2/3¾	2/3¾	2/327/32	2/3¾
Valparaiso 2).	\$ per £	39.90	39.94	39.93	39.96
Warschau ..	Zl. p. £	43.34	43.34½	43.32	43.39

1) In het verval worden de Mex. \$ niet meer in pence. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

	Londen 1)	N.York 2)		Londen
23 Juni 1930..	155/8	333/8	23 Juni 1930....	85/0
24 „ 1930..	157/16	333/8	24 „ 1930....	85/0½
25 „ 1930..	159/16	333/8	25 „ 1930....	8411½
26 „ 1930..	15¾	333/8	26 „ 1930....	85/0
27 „ 1930..	1513/16	341/8	27 „ 1930....	85/0
28 „ 1930..	16	343/8	28 „ 1930....	85/0
29 Juni 1929..	241/8	52¼	29 Juni 1929....	8411½
27 Juli 1914..	2413/16	59	27 Juli 1914....	84 11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. *) in sh. p. oz. h. c.

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Juni 1930	23 Juni 1930
Saldo bij de Ned. Bank	f 13.724.882,97	f 16.926.831,66
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	„ 138.249,88	„ 344.522,83
Voorschot op ult. Mei '30 aan de gemeente op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en op de Rijksinkomstenbelasting	„ 4.123.461,05	„ 4.123.461,05
Voorschotten aan Ned.-Indië	„ 57.238.744,09	„ 61.414.605,85
Id. aan Suriname	„ 11.377.707,15	„ 11.382.223,95
Id. aan Curaçao	„ 3.003.584,98	„ 3.026.083,54
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.	„ 107.621.787,63	„ 4.000.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	„ 20.983.895,34	„ 22.004.939,33
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	„ —	„ —
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	„ 11.986.511,76	„ 12.237.942,02
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt ..	—	—
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 132.541.000,—	f 132.541.000,—
Schatkistpromessen in omloop	„ 26.210.000,—	„ 26.190.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	„ 5.829.884,50	„ 5.777.706,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	„ 1.113.087,95	„ 1.164.530,97
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	„ 30.096.970,72	„ 31.045.000,79
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ..	—	—
Id. aan diverse instellingen 1)	„ 8.482.134,99	„ 8.400.482,59

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	21 Juni 1930	28 Juni 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 61.400.000,—	f 62.497.000,—
Schatkistpromessen	„ 700.000,—	„ 700.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	„ 41.855.000,—	„ —
Waarvan Muntbiljetten	„ 3.909.000,—	„ —
Muntbiljetten in omloop	„ 26.288.000,—	„ 25.154.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	„ 3.394.000,—	„ 3.394.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	„ 888.000,—	„ 744.000,—
Voorschot van de Javasche Bank....	„ 30.678.000,—	„ 33.616.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 30 Juni 1930.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 38.482.903,99 Bijbnk. " 453.166,35 Ag.sch. " 11.164.149,38	f	50.100.219,72
Papier o. h. Buitenl. in disconto	.....	"	—
Idem eigen portef.	f 237.681.853,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	.....	"	237.681.853,—
Beleeningen	Hfdbk. f 42.495.633,27 incl. vrsch. Bijbnk. " 9.222.334,98 in rek.-crt. Ag.sch. " 56.808.772,91 op onderp. f 108.526.741,16		
Op Effecten	..... f 104.026.513,05		
Op Goederen en Spec.	..... 4.500.228,11	"	108.526.741,16
Voorschotten a. h. Rijk	.....	"	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud ..... f 64.860.880,— Muntmat., Goud .. " 367.053.747,69 f 431.914.627,69 Munt, Zilver, enz. .. " 26.449.244,92 Muntmat., Zilver.. " —		458.363.872,61 ¹⁾
Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfond's	.....	"	25.883.169,75
Gebouwen en Meub. der Bank	.....	"	5.000.000,—
Diverse rekeningen	.....	"	34.241.192,85
	f 919.797.049,09		
Passiva.			
Kapitaal	..... f 20.000.000,—		
Reservefond's	..... " 7.199.946,44		
Bijzondere reserve	..... " 8.000.000,—		
Pensioenfond's	..... " 6.709.422,39		
Bankbiljetten in omloop	..... " 843.171.480,—		
Bankassigatiën in omloop	..... " 875.235,07		
Rek.-Cour. { Het Rijk f 13.125.854,08 saldo's: { Anderen " 18.115.816,31		"	31.241.670,39
Diverse rekeningen	.....	"	2.599.294,80
	f 919.797.049,09		
Beschikbaar metaalsaldo	..... f 107.805.431,48		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	.....	"	269.513.579,—
	1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. Metaal-schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
30 Juni '30	64.861	367.054	843.171	32.117	107.805	52
23 " '30	64.870	367.054	790.921	61.570	117.320	54
16 " '30	64.873	367.054	806.139	54.024	113.629	53 ^{1/2}
10 " '30	64.878	367.054	816.879	45.043	112.312	53
2 " '30	64.883	367.054	846.537	25.326	108.774	52
26 Mei '30	64.891	367.021	804.012	54.471	114.933	53
1 Juli '29	65.870	370.843	844.067	22.006	110.939	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Belee-ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke-ningen ²⁾
23 " 1930	51.092	—	86.756	237.570	31.753
16 " 1930	51.898	—	89.084	237.518	36.842
10 " 1930	52.386	—	91.857	237.432	36.231
2 " 1930	52.422	—	95.797	237.394	39.188
26 Mei 1930	52.407	—	91.181	236.194	40.476
1 Juli 1929	62.882	—	150.723	175.666	33.971
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaaf van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu-latie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. reke-ningen ¹⁾
24 " 1930..	915	1.297	532	1.033	498
17 " 1930..	925	1.377	533	1.029	502
10 " 1930..	947	1.399	631	1.021	491
1 Juni 1929..	840	1.685	660	973	315
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	C'rculatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
28 Juni 1930	163.400	—	273.800	53.000	32.680
21 " 1930	163.800	—	276.200	50.600	33.080
14 " 1930	163.500	—	279.300	47.400	32.820
31 Mei 1930	138.933	27.350	272.725	49.399	37.433
24 " 1930	138.961	27.409	272.153	50.003	37.508
17 " 1930	138.667	27.683	275.705	45.032	38.055
10 " 1930	138.958	29.182	278.423	48.181	37.499
29 Juni 1929	161.350	22.435	304.925	47.453	42.834
30 Juni 1928	173.907	15.241	310.741	49.515	45.045 ²⁾
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee-ningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
28 Juni 1930	—	151.700	—	***	50
21 " 1930	—	150.200	—	***	50
14 " 1930	—	147.500	—	***	50
31 Mei 1930	9.583	37.520	53.640	34.127	52
24 " 1930	9.590	39.056	50.057	34.423	52
17 " 1930	9.468	37.546	50.428	33.947	52
10 " 1930	9.198	37.681	53.548	32.528	51
29 Juni 1929	10.265	27.825	104.173	27.236	53
30 Juni 1928	15.218	20.536	83.986	58.619	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/2 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
25 Juni 1930	157.773	358.532	58.350	15.899	15.340
18 " 1930	157.490	359.247	57.363	7.099	16.641
11 " 1930	157.180	364.002	52.259	6.804	13.943
4 " 1930	156.879	359.799	56.190	6.476	12.717
28 Mei 1930	158.117	356.132	61.054	6.805	11.516
21 " 1930	158.444	354.694	62.804	6.838	13.643
26 Juni 1929	160.207	362.733	56.344	26.988	23.237
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
25 Juni '30	48.856	21.505	63.776	36.114	59.241	48 ²³ / ₃₂
18 " '30	46.476	16.578	58.332	35.687	58.243	52 ¹⁹ / ₃₂
11 " '30	46.311	8.239	58.822	35.383	53.178	51 ²⁰ / ₃₂
4 " '30	58.381	8.878	71.082	36.909	57.080	48 ¹³ / ₁₆
28 Mei '30	45.578	13.241	58.964	35.907	61.985	57 ¹³ / ₁₆
21 " '30	49.788	21.178	57.836	37.035	63.749	54 ¹³ / ₁₆
26 Juni '29	38.552	24.714	67.420	36.159	57.474	44 ²³ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarv. op het buitenl.	Belee-ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
13 " '30	43.900	314	6.864	23.579	18.678	2.734	3.200
6 " '30	43.818	309	6.878	23.641	18.678	2.720	3.200
30 Mei '30	43.809	297	6.873	26.343	18.689	2.541	3.200
21 Juni '29	36.617	632	7.255	24.836	18.435	2.355	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti-culleren
20 Juni '30	5.395	1.879	71.846	3.199	1.820	9.340
13 " '30	5.395	1.591	71.936	3.516	1.935	8.605
6 " '30	5.395	1.730	72.559	3.180	1.772	8.535
30 Mei '30	5.395	1.741	73.079	3.500	1.863	10.062
21 Juni '29	5.769	1.974	82.971	5.357	6.053	6.804
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit- tent. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Ander wissels en cheques	Belee- ningen
23 Juni 1930	2.618,9	149,8	457,2	1.348,1	55,3
14 " 1930	2.618,8	149,8	422,2	1.543,8	55,1
7 " 1930	2.618,8	149,8	379,8	1.792,6	67,1
31 Mei 1930	2.591,1	149,8	350,8	1.873,7	187,7
23 " 1930	2.585,9	149,8	342,7	1.519,7	53,3
22 Juni 1929	1.764,3	59,1	330,7	2.427,1	92,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa 2)	Circu- latie	Rekg- Crt.	Diverse Passiva
23 Juni 1930	101,0	620,5	4.038,0	648,6	212,9
14 " 1930	101,0	620,0	4.278,8	537,4	219,8
7 " 1930	101,0	612,8	4.572,7	448,8	211,0
31 Mei 1930	101,1	618,5	4.812,5	401,1	210,7
23 " 1930	101,1	615,5	4.045,8	680,2	192,2
22 Juni 1929	92,9	480,1	4.068,7	579,2	316,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Renten bankscheine 21, 14, 7 Juni, 31, 23 Mei '30, 22 Juni '29, resp. 50; 51; 49; 26; 62; 29 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. o.i.d. Staat voor inge- trokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenland						Schatkist	Partic.
26 Juni	1202	734	—	785	38	—	2.902	3	167
19 "	1202	715	45	770	32	310	2.885	20	127
11 "	1200	715	45	785	32	310	2.920	9	118
4 "	1199	707	45	804	37	309	2.923	52	86
28 Mei	1200	673	45	830	30	315	2.909	32	113
27 Juni 1)	1003	460	—	727	59	—	2.482	43	66

1) 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
11 Juni '30	3.079,5	1.662,6	164,7	210,5	148,2
4 " '30	3.060,6	1.641,6	164,7	239,7	189,2
28 Mei '30	3.057,3	1.634,6	163,5	247,0	175,6
21 " '30	3.076,5	1.661,2	171,6	210,0	186,9
14 " '30	3.074,1	1.681,5	174,2	210,5	171,0
7 " '30	3.068,2	1.700,9	174,0	237,4	175,2
12 Juni '29	2.875,6	1.384,9	149,6	933,9	114,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
11 Juni '30	578,7	1.447,0	2.463,2	170,6	78,7	83,0
4 " '30	543,8	1.457,3	2.464,5	170,6	78,0	82,2
28 Mei '30	529,8	1.465,9	2.420,8	170,5	78,6	82,9
21 " '30	528,3	1.452,7	2.438,9	174,2	79,0	83,5
14 " '30	527,9	1.464,9	2.420,8	174,2	79,1	83,6
7 " '30	527,8	1.493,0	2.413,0	174,2	78,5	83,0
12 Juni '29	169,9	1.644,2	2.376,2	157,9	71,5	75,2

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
4 Juni '30	67	17.038	5.919	1.775	20.822	7.161
28 Mei '30	67	16.837	5.889	1.742	20.591	7.159
19 " '30	43	16.806	5.855	1.757	20.564	7.132
12 " '30	47	16.806	5.811	1.755	20.618	7.100
5 " '30	79	16.852	5.792	1.727	20.457	7.079
5 Juni '29	663	16.337	5.779	1.679	19.757	6.761

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In miljoenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
28 Mei 1930..	985,2	273,6	53,8	52,8	47,3
21 " 1930..	960,1	273,7	58,1	29,3	50,6
14 " 1930..	943,6	273,8	57,8	30,3	35,3
7 " 1930..	896,1	273,9	55,6	57,2	37,0
30 Apr. 1930..	940,5	273,9	55,7	41,3	49,8
23 " 1930..	887,9	273,9	55,1	34,1	74,1
16 " 1930..	840,7	274,0	52,9	43,9	127,4
9 " 1930..	830,8	274,0	54,0	62,7	102,8
2 " 1930..	817,5	274,0	53,4	53,9	142,8
26 Mrt. 1930..	861,9	274,0	54,2	36,9	105,8
19 " 1930..	873,7	274,2	51,2	30,8	7,4
12 " 1930..	876,1	274,2	55,1	33,1	60,6
5 " 1930..	856,1	254,3	59,1	39,7	65,1
29 Mei 1929..	1.002,7	275,6	41,5	194,4	11,6
29 Mei 1928..	896,8	195,4	31,8	321,9	59,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings- perc. 1)
28 Mei 1930..	179,0	184,3	990,9	66,2	84,8
21 " 1930..	178,1	174,2	971,6	69,8	86,5
14 " 1930..	177,9	165,2	972,6	69,8	86,8
7 " 1930..	192,9	170,1	948,0	69,7	83,4
30 Apr. 1930..	195,2	175,8	991,1	69,8	84,3
23 " 1930..	192,9	174,6	957,7	69,8	82,0
16 " 1930..	201,0	180,9	968,6	69,7	76,3
9 " 1930..	207,6	184,4	957,7	69,7	76,6
2 " 1930..	210,6	196,5	997,9	69,7	72,9
26 Mrt. 1930..	219,5	196,9	981,6	69,7	77,7
19 " 1930..	253,0	196,6	917,9	67,6	82,2
12 " 1930..	233,4	202,3	957,2	67,6	79,6
5 " 1930..	222,4	211,0	949,3	67,7	78,9
29 Mei 1929..	13,4	274,5	931,2	56,3	86,6
29 Mei 1928..	35,0	339,2	949,3	44,1	72,1

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaal- middel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. ZWEEDSCHE RIJKSBANK. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Buiten- tegoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Dis- conto's en Beleen. 1)	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Juni '30	243,0	297,0	83,8	147,3	534,3	184,9
31 Mei '30	243,1	296,1	84,0	142,3	557,0	177,3
24 " '30	243,2	296,2	84,0	126,6	497,1	198,4
17 " '30	243,3	296,8	84,1	130,2	508,7	191,1
10 " '30	243,3	302,5	84,2	137,2	516,5	197,1
3 " '30	243,4	293,2	84,3	150,6	545,1	171,3
26 Apr. '30	243,4	276,5	84,6	177,0	499,3	226,2
19 " '30	243,5	217,7	84,9	205,3	516,0	195,4
12 " '30	243,6	211,7	84,9	208,1	518,9	180,0
5 " '30	243,6	211,4	75,8	228,1	535,0	174,1
29 Mrt. '30	243,7	206,9	75,3	217,7	545,8	152,2
22 " '30	243,8	195,3	75,3	205,5	494,3	169,3
15 " '30	243,8	182,8	75,3	226,6	519,6	165,3
8 Juni '29	234,0	112,1	81,8	327,2	496,4	210,6
9 Juni '28	231,3	40,5	74,6	344,8	466,5	195,5
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Juni 1930..	146,6	41,6	36,2	224,0	304,0	82,3
31 Mei 1930..	146,6	41,1	36,2	231,7	307,8	82,5
22 " 1930..	146,6	36,4	36,2	226,7	299,3	84,5
15 " 1930..	146,6	37,8	34,6	229,2	303,6	83,2
7 " 1930..	146,6	39,6	34,0	233,2	303,9	87,1
30 April 1930..	146,6	41,6	29,4	239,7	310,2	83,5
22 " 1930..	146,6	44,3	26,1	238,5	310,0	80,4
15 " 1930..	146,6	41,4	26,1	237,8	312,3	74,0
7 " 1930..	146,6	39,1	26,1	233,5	307,1	71,2
31 Maart 1930..	146,6	36,6	26,1	240,5	305,1	80,3
22 " 1930..	146,6	36,2	26,1	231,1	292,5	81,5
15 " 1930..	146,6	32,4	26,1	229,0	291,0	77,4
7 Juni 1929..	146,8	43,6	11,4	269,6	303,0	104,4
7 Juni 1928..	147,1	39,7	10,0	274,9	310,7	107,0
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKEN.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buitent. saldi, munt en wissels	Binnent. wissels bel. en cred.	Circulatie	Rek. Crt.
31 Mei 1930 ..	172,3	7,1	106,3	98,0	371,1	41,7
30 Apr. 1930 ..	172,2	7,1	96,9	94,5	362,0	62,9
31 Mrt. 1930 ..	172,3	7,5	99,9	89,0	356,8	46,9
31 Mei 1929 ..	172,6	7,8	94,8	89,2	358,2	45,1
31 Mei 1928 ..	181,9	11,1	102,8	128,9	347,0	27,9
30 Juni 1914 ¹⁾	75,6	6,6	—	—	159,8	4,8

¹⁾ Wegens andere berekening niet vergelijkbaar.

V. BANK VAN SPANJE.
(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen ¹⁾	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.	
						Partic.	Staat
14 Juni '30	2.471	716	584	1.877	4.403	806	204
7 " '30	2.471	715	584	1.907	4.445	828	195
31 Mei '30	2.471	718	584	1.910	4.391	843	206
24 " '30	2.470	718	584	1.855	4.383	842	189
17 " '30	2.470	713	584	1.890	4.437	844	158
10 " '30	2.470	711	584	1.939	4.466	811	193
3 " '30	2.470	712	584	1.943	4.440	816	240
26 April '30	2.169	714	584	1.890	4.395	841	193
19 " '30	2.469	708	584	1.965	4.447	837	195
12 " '30	2.469	710	584	1.991	4.440	841	206
5 " '30	2.469	712	584	2.046	4.365	847	231
29 Maart '30	2.468	718	584	2.017	4.365	840	355
15 Juni '29	2.561	720	585	1.930	4.280	967	320
16 Juni '28	2.608	706	586	1.682	4.242	1.037	33
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

¹⁾ Ten bedrage van 344 millioenen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.
(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Goud-deviezen	Disconto's en Beleen. ¹⁾	Circulatie	Rek. Crt. ²⁾
23 Juni 1930..	578,9	—	325,2	80,7	842,5	180,0
15 " 1930..	578,9	—	365,9	77,9	849,3	219,1
7 " 1930..	578,8	—	367,1	80,2	876,6	185,3
31 Mei 1930..	578,8	—	376,0	79,8	907,9	169,3
23 " 1930..	578,8	—	373,4	80,4	841,7	223,9
15 " 1930..	578,8	—	369,6	78,7	845,0	226,2
7 " 1930..	578,8	—	371,4	85,1	877,6	189,8
30 April 1930..	578,8	—	391,0	83,5	916,3	158,8
23 " 1930..	566,1	—	372,0	76,9	851,8	176,2
15 " 1930..	566,1	—	348,0	78,5	860,8	153,4
7 " 1930..	561,0	—	344,3	85,7	885,9	108,1
31 Maart 1930..	561,0	17,9	334,9	119,3	918,0	122,0
22 " 1930..	561,0	19,7	333,0	116,2	830,0	196,8
22 Juni 1929..	496,1	39,2	258,8	177,2	812,4	128,1
23 Juni 1928..	444,6	60,1	174,6	214,3	776,2	92,3
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

¹⁾ Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandsche wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten.

²⁾ Sedert 31 Mrt. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen.

VII. OOSTENRIJKSCHE NATIONALE BANK.
(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.)¹⁾

Data	Goud ¹⁾	Vreemd geld, deviezen tegd. (i.h. buit.l.) ²⁾	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voorschot ald. Staat	Circulatie	Rek. Crt.
23 Juni '30	168,5	260,2	396,0	90,4	101,5	881,1	142,9
15 " '30	168,5	256,4	391,3	89,3	101,5	922,5	91,5
7 " '30	168,5	253,9	389,5	112,9	101,5	961,8	71,0
31 Mei '30	168,6	257,7	393,8	132,7	101,5	1.021,9	39,1
23 " '30	168,6	235,1	369,0	87,8	101,5	845,4	123,9
15 " '30	168,6	231,2	364,8	102,6	101,5	873,9	101,8
7 " '30	168,6	230,5	364,3	130,0	101,5	911,8	89,9
30 Apr. '30	168,6	231,1	364,9	146,0	101,6	982,4	36,2
23 " '30	168,6	219,0	340,7	123,9	108,4	847,1	120,7
15 " '30	168,6	218,1	334,8	132,8	108,4	886,2	83,4
7 " '30	168,6	220,4	335,8	153,7	108,4	924,4	68,9
31 Mrt. '30	168,6	221,2	336,3	165,7	108,5	979,9	26,1
23 " '30	168,6	213,0	325,2	142,5	108,5	854,2	109,0
23 Juni '29	168,6	194,0	341,8	195,0	109,7	894,8	116,9
23 Juni '28	117,2	283,9	284,5	91,8	167,7	857,6	90,1

¹⁾ 1 Schilling = 0,694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

²⁾ Als dekking der circulatie en saldi in rek. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.
(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegoed in het buitl. ¹⁾	Binnent. wissels, ceelen en effecten	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rek.-Courant	
						Staat	Partic.
23 Juni '30	163	28	187	83	378	52	26
15 " '30	163	25	194	83	393	42	25
7 " '30	163	22	206	83	407	38	16
31 Mei '30	163	19	220	83	441	15	16
23 " '30	163	12	198	83	368	55	21
15 " '30	163	11	202	83	397	32	18
7 " '30	163	14	219	83	429	21	20
30 April '30	163	10	248	83	464	7	18
23 " '30	163	8	202	83	370	46	27
15 " '30	163	8	200	83	385	42	18
7 " '30	163	8	210	83	407	39	14
31 Maart '30	163	8	225	83	431	30	17
23 Juni '29	177	17	349	92	388	196	14
23 Juni '28	197	70	291	106	399	271	17

¹⁾ Als dekking van biljetten en saldi in rek.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.
(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
7 Juni 1930	3.995	1.262	1.730	625	6.877	685
31 Mei 1930	3.666	1.313	2.052	319	6.896	491
23 " 1930	3.671	1.296	1.987	319	6.074	1.126
15 " 1930	3.674	1.262	1.889	355	6.167	942
7 " 1930	3.679	1.262	1.885	390	6.440	707
30 April 1930	3.687	1.362	1.872	515	6.854	401
23 " 1930	3.688	1.262	1.861	476	6.121	1.027
15 " 1930	3.691	1.262	1.865	500	6.301	873
7 " 1930	3.693	1.262	1.890	578	6.653	644
31 Maart 1930	3.699	1.262	1.907	639	7.011	417
23 " 1930	3.703	1.262	1.900	245	6.122	835
7 Juni 1929	3.995	1.206	1.730	625	6.877	685
7 Juni 1928	4.319	1.119	1.761	351	6.882	838

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.
(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud-cert.	Disconto's en beleen.	Waarvan Reg.-papier	Circulatie	Rek.-Crt.	Algemeen Dekkings perc. ^{*)}
6 Juni 1930..	6.991	7.551	108	8.369	6.491	46,9
30 Mei 1930..	7.252	8.323	96	8.979	7.057	46,0
23 " 1930..	6.866	7.955	152	7.429	7.358	46,5
16 " 1930..	6.935	7.923	142	7.565	7.507	46,5
9 " 1930..	7.090	7.941	135	8.048	6.451	48,4
2 " 1930..	7.512	8.220	81	8.946	6.933	47,9
25 April 1930..	7.529	7.884	139	7.726	7.331	49,6
17 " 1930..	7.599	7.689	142	7.642	7.070	51,6
11 " 1930..	7.134	8.614	711	7.891	7.134	47,6
4 " 1930..	7.007	9.160	1.113	8.565	7.222	45,0
28 Maart 1930..	7.315	9.445	1.601	8.436	7.580	45,8
21 " 1930..	7.115	8.859	1.603	7.393	7.858	47,6
14 " 1930..	6.806	8.652	1.578	7.689	6.976	46,7
7 " 1930..	7.152	7.989	1.563	8.331	6.944	47,3
7 Juni 1929..	7.715	8.600	225	9.032	6.892	48,7
8 Juni 1928..	7.830	8.055	1.671	8.309	6.830	51,7

^{*)} Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

XI. BANK VAN LITHAUEN.
(In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver	Buitent. Deviezen	Disconto's en Beleen.	Kapitaal	Bankbiljetten in omloop	Deposito's
15 Juni 1930	35,2	4,3	81,0	90,6	12,0	96,1	104,1
31 Mei 1930	35,2	4,3	73,0	96,2	12,0	98,0	98,9
15 " 1930	35,2	4,3	71,7	96,2	12,0	96,1	99,6
30 Apr. 1930	35,2	4,2	73,7	94,3	12,0	101,8	94,1
15 " 1930	35,2	4,1	77,6	92,5	12,0	102,1	97,7
31 Mrt. 1930	35,2	4,2	81,3	89,6	12,0	101,4	98,0
15 Juni 1929	34,4	4,4	37,0	84,3	12,0	81,4	70,4
15 Juni 1928	34,2	4,6	44,8	82,8	12,0	85,2	74,3

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

1 Juli 1930.

Aan de tarwe-markt heeft in de eerste helft der week de prijsdaling nog overal voortgang gemaakt. Vooral de weerberichten der te velde staande oogsten hebben daartoe geleid. In de Vereenigde Staten namelijk gaat het oogsten der wintertarwe onder gunstige weersomstandigheden voort en uit verschillende streken wordt bericht, dat de opbrengst daar meevalt, terwijl ook over de kwaliteit de rapporten gunstig zijn. In het Noord-Westen der Vereenigde Staten en in Canada is van tijd tot tijd weder regen gevallen, waarvan de zomertarwe profiteerde. Bovendien was gewoonlijk de Europeesche vraag naar Noord-Amerikaansche tarwe teleurstellend, afgezien van een enkelen dag, waarop speciaal naar Engeland zaken in Manitoba's tot stand kwamen. In Noord-Amerika waren dus zoo goed als geen factoren aanwezig om aan de prijsdaling een einde te maken. Te minder was dat nog het geval, omdat de Federal Farm Board bekend liet maken, dat hij geen plan heeft om voorloopig verdere maatregelen tot steun der tarweprijzen te nemen. Zelfs schijnen er pogingen te worden aangewend om tot afschaffing van den Board te geraken. Wel verluide, dat de Farm Board voorloopig, zoo lang de eerste aanvoeren van nieuwe wintertarwe zullen duren, geen maatregelen zal nemen tot verkoop van zijn groote voorraden, hetgeen den prijs weder verder zou drukken. Uit Canada werd op enkele dagen der week beweerd, dat de banken, die aan de tarwepool voorschotten hebben verleend op tarwe en gedeekt zijn door een garantie van de Prairie-Provincies, bij die provincies zouden hebben aangeklopt om betaling van marges. Later is dit ontkend, doch er blijkt voldoende uit, hoe zeer men zich in Canada ongerust maakt over de groote voorraden tarwe, waarover de pool daar nog beschikt. Vooral nu er kans schijnt te bestaan op een nieuwen goeden oogst, kan dit geen verbazing wekken. Uit Australië wordt bericht, dat daar werkelijk een belangrijke uitbreiding heeft plaats gevonden van de met tarwe bezaaide oppervlakte. Daar de weersomstandigheden voorloopig gunstig zijn geweest voor de eerste ontwikkeling van het jonge gewas, bestaat dus ook daar kans op een grooten tarwe-oogst. In Europa blijven de oogstberichten over het algemeen bevredigend, vooral nu in Duitschland vrij wat regen gevallen is. Slechts staat nu wel vast, dat Italië een belangrijke kleineren oogst zal hebben dan het vorige jaar, terwijl dit waarschijnlijk ook in Frankrijk het geval zal zijn. Uit verschillende gedeelten van Frankrijk komen bij voortduring ongunstige berichten omtrent den tarwe-oogst, doch de resultaten loopen blijkbaar sterk uiteen en van een enigszins betrouwbare schatting van de opbrengst is nog geen sprake. Met den uitvoer van Fransche tarwe van den vorigen oogst schijnt het echter nu wel definitief ten einde te loopen. Een zeer groote tarwe-oogst wordt verwacht in Roemenië, waar de opbrengst geraamd wordt op 15½ miljoen quarters, terwijl die in het vorige jaar 12½ miljoen quarters heeft bedragen en ook het gemiddelde van de jaren 1924—1928 12½ miljoen quarters beliep. Men verwacht dus ook in Roemenië een flink uitvoeroverschot. De tarweverscheppingen uit Argentinië zijn deze week weder klein geweest, doch ofschoon wegens den geringen omvang van den laatsten oogst de voorraden in Argentinië niet overmatig zijn, heeft toch ook daar sedert het midden dezer maand een aanzienlijke prijsverlaging voor tarwe plaats gevonden. Eenig herstel is, zoowel in Noord- als in Zuid-Amerika, op 26 Juni ingetreden, omdat er weder meer sprake was van droogte in Canada, Engeland wat meer kooplust voor Canadeesche tarwe toonde en vooral wegens de in Amerika verspreide Fransche en Italiaansche ongunstige oogstberichten. Ook de droogte in Duitschland, waaraan intusschen één einde is gekomen, deed zich gelden. Tot een betere stemming aan de Europeesche tarwe-

markten heeft dit prijsherstel echter nauwelijks geleid en vooral, toen reeds op den 28sten weder een reactie intrad, kon van een verbetering van den ondernemingslust in Europa geen sprake zijn. Een bericht, dat de Federal Farm Board toch besloten zou hebben om in dit jaar 300 miljoen bushels tarwe te verhandelen, kon daarin geen verandering brengen, nu men in het aflopende seizoen wel heeft gezien, hoe weinig zulke operaties tenslotte kunnen uitrichten. In Engeland liep het gerucht, dat de Italiaansche regeering groote inkoop van tarwe had gedaan in Noord-Amerika, teneinde het tekort te dekken, dat veroorzaakt wordt door den kleinen Italiaanschen oogst van dit jaar. Dit zouden dan wel zeer groote inkoop moeten zijn en uit den loop der Amerikaansche tarweprijzen valt niet op te maken, dat het gerucht waarheid bevat. Ook op 30 Juni was tarwe in Noord-Amerika weder zeer flauw en de markt sloot slechts weinig boven het laagste punt der week. In vergelijking met 23 Juni sloten Chicago en Winnipeg 1 à 3 Dollarcent per 60 lbs., de Argentijnsche termijnmarkten 25 à 30 centavos per 100 KG. lager.

Een verbetering is in de tweede helft dezer week ingetreden in de markt voor rogge, waardoor in Nederland zoowel Duitsche als Russische rogge beter gevraagd waren en hogere prijzen konden bedingen. Ook in Noord-Amerika is, toen tarwe vaster liep, een prijsherstel voor rogge ingetreden. Op exportmogelijkheden is echter voorloopig dit Amerikaansche herstel niet gebaseerd en evenals voor tarwe zijn tenslotte ook de roggeprijzen weer ingezakt. De vooruitzichten voor den Europeeschen rogge-oogst blijven gunstig, terwijl in Duitschland de vrees voor schade wegens te weinig regenval sterk is verminderd.

Maïs was deze week aanvankelijk nog niet vast, doch later is voor spoedige posities de markt aanmerkelijk verbeterd tengevolge van de kleine verscheppingen van den laatsten tijd. Argentinië namelijk verscheept wegens het vochtige weder nog altijd zeer weinig maïs en ofschoon de verscheppingen uit de Donauhavens tegenwoordig wel vrij wat grooter zijn dan eenigen tijd geleden, zijn ook die niet van grooten omvang en dientengevolge zijn aanvoeren van maïs in West-Europa bij voortduring klein. Speciaal de geringe omvang der Argentijnsche verscheppingen heeft geleid tot vrij levendige dekkingsvraag voor Juni-aflading en ook de verbruiksvraag was voor spoedige Plata-maïs deze week veel beter. Het aanbod daarvan werd dan ook, speciaal in België en Nederland, met graagte opgenomen, waarbij de prijzen eenige verhooging konden ondergaan. Ook voor Donau-maïs zijn de prijzen gestegen, nu de kwaliteit hier maïs den laatsten tijd zeer goed is. Het aanbod van den Donau is verminderd, omdat de boeren daar druk bezig zijn met den veldarbeid, en daarom minder ter markt brengen, terwijl zij zich wegens de lage prijzen toch reeds weinig moeite geven om hun product te verkoopen, zoolang geen ruimte noodig is voor den nieuwen oogst. Ook in Roemenië bestond eenige dekkingsvraag voor vroeger afgesloten verkoopen, hetgeen tot de prijsstijging heeft bijgedragen. De verhoogde prijzen worden echter voor Donau-maïs op aflading slechts schoorvoetend betaald en slechts voor stoomende Donaumais zijn in de laatste helft der week, vooral in Nederland, vrij wat hogere prijzen betaald dan tevoren. Platamaïs op aflading is niet vaster gelooopen en kwam zelfs geleidelijk goedkoper te koop. Het weder in Argentinië is wat verbeterd en in ieder geval meent men wel te mogen aannemen, dat de verscheppingen in afzienbaren tijd zullen toenemen. Het vertrouwen in den prijs van maïs op aflading is overal gering, gedeeltelijk ook tengevolge van den grooten Zuid-Afrikaanschen oogst, die binnen enkele maanden ter verschepping zal komen. Aan de Argentijnsche termijnmarkten hebben de maïsprijzen den laatsten tijd zeer weinig gefluctueerd. Gedurende de geheele week bleven zij vrijwel onveranderd. Ook in Noord-Amerika trad in den maïs prijs bij goede oogstberichten weinig verande-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	22/28 Juni 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	22/28 Juni 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	22.686	649.079	821.818	48	25.764	64.137	674.843	885.955
Rogge	8.987	220.801	107.603	—	24.440	—	245.241	107.603
Boekweit	483	7.790	11.974	—	1.467	—	9.257	11.974
Maïs	14.895	479.824	347.463	6.111	84.806	100.620	564.630	448.083
Gerst	17.040	238.574	206.984	—	20.150	1.731	258.724	208.715
Haver	3.352	105.902	108.468	210	2.812	2.746	108.714	111.214
Lijnzaad	3.320	40.142	90.054	8.954	147.020	197.248	187.162	287.302
Lijnkoek	1.770	85.493	120.447	—	—	250	85.493	120.697
Tarwemeel	11.105	64.081	45.799	70	18.408	15.853	82.489	61.652
Andere meelsoorten	433	10.229	9.046	—	—	—	10.229	9.046

ring in. Eerst op 30 Juni vond een aanmerkelijke prijsdaling plaats.

Voor gerst zijn de prijzen in het begin der week blijven hangen op het zeer lage niveau, dat in de vorige week werd bereikt, doch de verschepingen van Rusland en den Donau waren slechts klein, hetgeen eenige verbetering der stemming tengevolge heeft gehad. Ook deed eindelijk het lage prijspeil den ondernemingslust toenemen, terwijl bovendien vrij wat vraag ontstond voor dekking van vroeger afgesloten verkoopen. Een toename der inkoop van Russische en Roemeensche gerst viel te constateeren in Engeland en ook in Nederland was de omzet vrij aanzienlijk. Dit alles heeft tenslotte tot vrij sterke verhooging der gerstprijzen geleid, doch op 30 Juni ging de prijsstijging reeds niet meer voort. Een groote oogst wordt weder in Roemenië verwacht en het binnenhalen daarvan heeft een aanvang genomen. Ook Rusland schijnt een grooten gerst-oogst te verwachten en in de Vereenigde Staten schijnt men er binnenkort wel toe te zullen overgaan pogingen aan te wenden tot verkoop van voergerst naar Europa. Aanwijzingen voor een aanzienlijk prijsherstel voor gerst zijn dan ook nog niet voorhanden. Eerst wanneer Duitschland weder als koper optreedt, bestaat daartoe de mogelijkheid en het schijnt, dat daarop wel eenige kans bestaat. Er wordt tenminste in Duitschland beweerd, dat een verlag van het invoerrecht op gerst te verwachten is.

De havermarkt is bij voortduring stil. In Engeland vonden in haver slechts zeer weinig zaken plaats en ook de omzet van Platahaver naar Antwerpen is afgenomen. De regen in Duitschland heeft daar de vooruitzichten voor den nieuwen haver oogst verbeterd, doch zaken in Deutsche haver naar Nederland hebben voor dit oogenblik vrijwel geheel opgehouden.

SUIKER.

In de afgelopen week was de stemming op de verschillende suikermarkten prijshoudend tot vast.

In Amerika, waar men nog op voorraden van suiker zat, welke voor de in werking treding van het verhoogde invoerrecht geïmporteerd werden, ging aanvankelijk niets om in disponibile ruwsuiker. Naderhand kon voor prompt ca. 3¼ d.c. bedongen worden; voor latere levering werd tusschen 3.30 en 3.40 d.c. betaald, tot welke prijzen ca. 75.000 tons door Raffinadeurs uit de markt genomen werden.

De termijnmarkt te New-York was vast met langzaam stijgende noteeringen. Deze luiden aan het slot: Juli 1.33; Sept. 1.43; Dec. 1.55; Jan. 1.53 en Mrt. 1.61, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.35 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 35.000 tons, de versmeltingen 59.000 tons tegen 66.700 tons en de voorraden 464.000 tons tegen 697.900 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie.....	4.661.000	5.156.315	4.037.333
Consumptie.....	42.148	72.315	98.000
Weekontv. afscheephavens...	32.476	50.278	27.383
Totaal sedert 1/1.....	2.964.730	4.057.239	2.975.550
Weekexport.....	40.647	56.318	55.974
Totale export sedert 1/1....	1.472.902	2.685.922	1.794.959
Voorraad afscheephavens....	1.650.910	1.371.317	1.180.591
Voorraad binnenland.....	1.494.745	1.028.079	969.662
Aantal werkende fabrieken ..	3	—	—

In Engeland was de markt loom en er ging zoo goed als niets om. Tengevolge van de vastere stemming te New-York konden de noteeringen op de Londensche termijnmarkt zich echter handhaven en aan het einde der week een fractie verbeteren.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1930	1929	1928
	Ton	Ton	Ton
Duitschland 1/6.....	941.000	824.000	644.000
Tsjecho-Slowakije 1/6.....	356.000	320.000	406.000
Frankrijk 1/6.....	449.000	349.000	304.000
Nederland 1/5.....	211.000	213.000	127.000
België 1/6.....	131.000	146.000	124.000
Polen 1/6.....	297.000	218.000	150.000
Engeland 1/6 Geimp. Suiker ..	179.000	194.000	313.000
" 1/6 Binnenl.	28.000	21.000	18.000
Europa.....	2.592.000	2.285.000	2.086.000
Alle Atl. havens 1/6.....	784.000	929.000	707.000
Cubaansche " 1/6.....	1.702.000	1.440.000	1.263.000
Cuba binnenland geraamd 1/6	1.885.000	1.185.000	1.060.000
Totaal.....	6.963.000	5.839.000	5.116.000

In Java zijn slechts koopers tot belangrijk beneden de limites van de V.I.S.P. Het rendement van 111 fabrieken op ca. 15 Juni bedroeg nagenoeg hetzelfde als verleden jaar.

Hier te lande is in de Tweede Kamer een Wetsontwerp in behandeling, behelzende de heffing van een compenserend invoerrecht op witte suiker van ca. f 2.40 per 100 KG.

De markt bij ons was prijshoudend. De termijnnoteeringen te Amsterdam luiden aan het einde der week als volgt: Aug. f 9½; Dec. f 10½; Mrt. f 10½; en Mei f 10½. De omzet bedroeg 2700 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 25 Juni 1930.

Katoenprijzen in de Amerikaansche markt stegen dagelijks tot Zaterdag, toen futureprijzen 10 punten daalden. Maandag was er een verdere daling en Mid-American spot noteerde 7.57 d. Gisteren was de markt echter vaster en loco-prijzen stegen 7 punten, hoewel het slot vrij vast was, nl. 3 tot 4 punten hooger. New-York was eveneens flauwer en sloot 9 tot 30 punten lager, terwijl Liverpool vanmorgen 7 tot 9 punten lager opent. Egyptische katoen is eveneens flauwer in prijs en F.G.F. Sakellaridis noteerde gisteren 12.20 d. De loco-vraag was de vorige week iets beter en hoewel de totaalverkoop in Liverpool de vorige week 21.000 balen bedroegen, waren hiervan slechts 8.120 Amerikaansche, terwijl het restant uit Exoten bestond, nl. 5.910 balen van Zuid-Amerika, 3.900 Egyptische en Soedaneesche, 2.040 Afrikaansche en het resteerend gedeelte van andere markten.

De Amerikaansche garenmarkt is over het algemeen kalm, hoewel er een aanzienlijke vraag bestaat. Gedurende de laatste dagen der vorige week zijn er flinke zaken gedaan in enkele soorten, hieronder grove nummers voor „thread twist” inbegrepen, als ook ringgarens. Deze week zijn zaken echter voornamelijk beperkt tot kleine hoeveelheden twist en weft, daar er in sommige districten vrees voor lagere prijzen schijnt te bestaan. In getwijnde garens zijn er verder goede hoeveelheden voor binnenlandsch gebruik geplaatst, terwijl de exportvraag gering blijft. In Egyptische soorten gaat ook over het algemeen slechts weinig om, ofschoon wij in enkele gevallen vernamen, dat flinke hoeveelheden geboekt zijn. Er bestaat vraag van het Continent naar fijne enkele garens, doch met het groote prijsverschil tusschen ouden en nieuwen oogst kan er weinig gedaan worden en het staat te bezien of de huidige verkleinde productie verkocht kan worden. Deze groote verschillen hebben ook grooten invloed op de markt gehad, want slechts weinig gebruikers, hetzij van enkele of getwijnde Egyptische garens, zijn geneigd van tevoren te koopen, zoodat de omzet slechts beperkt is voor de nabije toekomst.

Doekprijzen blijven onveranderd en hetzelfde kan gezegd worden van den stand van de markt. De slechte condities, zoowel op politiek als economisch gebied, die zoowel in Indië als China heerschen, ja op de meeste Oostersche markten blijven bestaan, blijven voortduren. Ofschoon prijzen wel gunstig schijnen, zijn er zooveel factoren, die op de positie van invloed zijn en de vraag tegenhoudt, dat koopers geen vertrouwen schijnen te hebben en slechts op zeer beperkte schaal zaken doen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 17 Juni 24 Juni
18 Juni 25 Juni T.T. op Br.-Indië 1/5¼ 1/5¼
F.G.F. Sakellaridis 12,45 12,35 T.T. op Hongkong 1/2¼ 1/3
G.F. No. 1 Oomra 3,40 3,55 T.T. op Shanghai 1/5¼ 1/5¼

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29 tot 20 Juni '30	Overeenkomstige periode	
		1928/29	1927/28
Ontvangsten Gulf-Havens.	8570	9324	8257
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1268	1826	1382
" "t Vasteland etc.	4064	4506	4980
" " Japan.....	1212	1483	999

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	20 Juni '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	1702	877	933
Binnenland.....	688	325	463
New York.....	222	169	86
New Orleans.....	419	171	246
Liverpool.....	293	483	534

KOFFIE.

De stemming aan de koffiemarkt bleef in de afgelopen week onveranderd kalm. In Brazilië liepen de kost- en vracht-aanbiedingen van Santos bij sommige afladers 1/- à 2/- terug, terwijl zij bij andere onveranderd bleven. Van Rio zijn de aanbiedingen ongeveer 1/- lager. De cif-prijzen van Nederlandsch-Indië blijven afbrokkelend en zoowel voor de ongewassen als voor de gewassen Robusta zijn de noteringen 1 ct. lager.

De lustelooze houding aan de verschillende Europeesch en Amerikaansch markten hield nog steeds aan en de afzet was als gevolg daarvan onbevredigend.

Nieuws van beteekenis uit de productielanden werd niet ontvangen.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt ondergingen de noteringen slechts onbeduidende wijzigingen en de prijzen zijn bij het afsluiten van dit Overzicht eene fractie lager dan die van verleden week. Zij waren Dinsdag 1 dezer des voormiddags als volgt: Juli 25½, September 23½, December 21½, Maart 1931 — 20½, Mei 1931 — 20½ ct.

De officieele loco-noteringen werden verlaagd voor Superior Santos van 39 op 38 ct. per ½ K.G. en voor Robusta van 33 op 32 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op promte verscheping zijn thans ongeveer 56/- à 57/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 58/- à 61/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 36/- à 37/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 16½ ct.; Benkoele Robusta, Juli-verscheping, 16½ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 19¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 27 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
30 Juni	\$ 7,06	\$ 6,88	\$ 6,73	\$ 6,59
23 "	" 7,23	" 7,05	" 6,86	" 6,80
16 "	" 7,45	" 7,22	" 7,02	" 6,92
9 "	" 7,84	" 7,58	" 7,40	" 7,29

Rotterdam, 1 Juli 1930.

THEE.

In de achter ons liggende week was het voorkomen van de theemarkt over het algemeen prijshoudend te noemen.

De goedkoopere Java- en Sumatrasoorten waren prijshoudend, terwijl theeën met geelpunt onregelmatig liepen.

De uitvoer uit Nederlandsch-entrepôt gedurende de maand Mei was 80.000 KG. netto hooger dan in Mei 1929.

De verhooging komt op rekening van vrijwel alle landen, met uitzondering van Duitsland, hetgeen ongetwijfeld mag worden toegeschreven aan de jongste drastische verhooging van het Duitsche invoerrecht op thee.

Amsterdam, 30 Juni 1930.

STEENKOLEN.

Uit een stemming, die gehouden is onder de mijnwerkers van enkele ondernemingen in Wales zou af te leiden zijn, dat men meer geporteed is voor een werkdag van vijf dagen van acht uur en één dag (Zaterdag) van vijf uur = vijfenveertig uren, dan voor een werkdag van zes dagen van zeven en een half uur. Dit zou een heel eind gaan, althans indien dit voorloopig resultaat de weerspiegeling zou zijn van de algemeene meening der mijnwerkers, in de richting van het voorstel van het Hoogerhuis, dat neerkomt op een negentigurigen veertiendaag.

De mijnen in Engeland zoowel als in Westfalen en ook in Holland hebben te kampen tegen gebrek aan afzet. Er worden, vooral in Engeland, steeds meer mijnen stil gelegd en tenslotte zal men op deze wijze wel de productie in harmonie brengen met de vraag, om dan later weer gevolgd te worden door vastere prijzen tengevolge van de geringe productie. Zoo is altijd de gewone loop der dingen.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 9.50
Durham Ongezeefde	" 10.25
Cardiff ¾ large ½ smalls	" 12.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	" 9.75
Yorkshire gewassen Singles	" 9.50
Westfaalsche Vefförder	" 12.50
" Vlamstukken I	" 13.50
" Smeenootjes	" 13.—
" Gasvlamförder	" 12.25
" Gietcokes	" 16.50
Hollandsche Eierbriketten	" 15.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.35.

Markt flauw.

1 Juli 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Een merkbare verbetering is waargenomen in deze afdeling en aangezien het aanbod van scheepsruimte lang niet zoo groot is als de week tevoren, zijn de vrachten verder opgelopen. Van Montreal naar de Middellandsche Zee (excl. Spanje en Noord-Afrika) is tot \$ 0,11 betaald voor begin Juli en, alhoewel in het begin van de week hetzelfde cijfer werd geaccepteerd voor Juli/Augustus, kan voor dezelfde positie \$ 0,11½ tot \$ 0,12 verkregen worden. September ruimte is \$ 0,12 waard en October waarschijnlijk \$ 0,12½.

Van de *Noord-Pacific* is de vraag naar scheepsruimte voor graan gering. Na de afsluiting van een 7000 tonner per eind Juli/begin Augustus van Portland of Puget Sound naar U.K./Continent tegen 20/-, werd verdere tonnage in dezelfde positie tevergeefs aangeboden op dezelfde basis. De vroegste datum, waarvoor bevrachters weer willen onderhandelen, is begin September.

Van de *La Plata* kan een welkome verbetering geconstateerd worden. Sinds ons laatste rapport was er een goede vraag tegen ca. 2/- hogere vrachten van de Bovenrivier. Minstens 15 booten zijn gedaan, alle voor vroeger belading. Voor latere verscheping is absoluut geen belangstelling. Tot 12/- is betaald van de Bovenrivier naar U.K./Continent voor handige booten, terwijl naar Antwerpen/Rotterdam direct 11/- werd geaccepteerd basis één, en 11/6 beide havens.

Suiker van West-Indië. Een goede vraag hield aan en onder den invloed van de in het algemeen betere markt van Amerika zijn de vrachten verbeterd. Voor Juli booten van 7000/7500 ton van Cuba naar U.K./Continent werd 12/- betaald en voor Augustus 12/3. De vraag is nu nog hoofdzakelijk voor Augustus. Voor kleinere booten bestaat geen belangstelling.

Donau en Zwarte Zee. De Donau bleef vast; een flink aantal afsluitingen werd gedaan. Voor prompte scheepsruimte, alsook Juli tonnage werd tot 14/- betaald, basis Antwerpen/Hamburg Range en 11/- naar West-Italiaansche havens. Naar Plymouth en Swansea werd een zeer prompte boot van 5300 ton gesloten tegen 12/3 netto. Bevrachters toonen nu meer belangstelling voor Augustus en September verscheping en voor booten tot 6000 ton wordt 14/- tot 14/6 in uitzicht gesteld naar Antwerpen/Hamburg Range. Er is vraag naar een boot voor 4000 ton mais Donau/Montreal voor Juli verscheping, waarvoor 16/6 wordt genoteerd. Waarschijnlijk kan ook een groote boot gedaan worden voor deze lading, aangevuld met stukgoederen, op basis van 17/6 per ton laadvermogen.

Middellandsche Zee. Een matig aantal afsluitingen werd in de afgelopen week gedaan; de vrachten zijn evenwel iets gemakkelijker geworden. Er zijn nu maar weinig orders aan de markt, doch tengevolge van de betere vraag van den Donau en de Zwarte Zee, zullen ertsbevrachters wel iets meer moeten betalen.

Noord-Spanje. Na de lange periode van buitengewone slapte, toont deze markt nog geenerlei opleving. Bilbao/IJmuiden is afgesloten tegen 4/3, terwijl een handige boot per medio Juli naar Rotterdam zou kunnen worden gesloten tegen 4/-, misschien 4/1½.

Kolen van U.K. Slechts een matige vraag naar de gewone bestemmingen blijft aanhouden en aangezien er voldoende booten beschikbaar zijn, toonen de vrachten geenerlei neiging tot verbetering, integendeel naar de Middellandsche Zee zijn zij iets gemakkelijker tengevolge van de meerdere vraag van de Zwarte Zee en den Donau. Afgesloten werd: van Zuid-Wales: Antwerpen 2/9, Nantes 3/6, Lissabon 6/10½, Gibraltar 6/-, Genua 6/9, Alexandrië 7/9, Shanghai 18/-, Rio 13/9, Buenos Aires 16/3, en van de Oostkust: Kotka 4/6, Stettin 4/-, Rouaan 3/5½, Lissabon 8/-, Genua 7/-, Alexandrië 8/-, Buenos Aires 16/6 en New-Foundland 8/-.

RIJNVAART.

Week van 22 t/m. 28 Juni 1930.

De aanvoeren bleven middelmatig; scheepsruimte bleef bij weinig vraag voldoende beschikbaar; de stemming bleef lusteloos. De ertsvracht bedroeg: naar Ruhrhaven f 0.17½/0.27½; per last met 4 en 8 losdagen; naar Grimberg f 0.25/0.35 per last met 4 en 8 losdagen; naar Dortmund f 0.50/0.60, 0.55/0.65 per last met 3 en 6 losdagen. Naar den Bovenrijn ging eveneens weinig om. De vracht naar Mannheim bedroeg gemiddeld ca. 50 cts. per last voor ruwe producten met verkorten lostijd. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 25 ad 27½ cts. tarief.